

ENGLISH SUMMARY ON P. 26

SVLT

DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT VAN DE STUDIEGROEP VOOR VREEMDE LUCHTVERSCHIJNSELEN
OPGERICHT ONDER
GESAG

Lichten op de grond in West-Frankrijk (foto n° 1).................... p. 16

Jaargang 3, N° 9 - januari 1984

STUDIEGROEP VOOR VREEMDE LUCHTVERSCHIJNSELEN
(opgericht in 1979)

GROUPEMENT POUR L'ETUDE DES SCIENCES D'AVANT-GARDE
(opgericht in 1965)

SVL TIJDSCHRIFT

SVL direktie en uitgave : Wim VAN UTRECHT
Direction GESAG et édition: Jacques BONABOT

ABONNEMENT

SVL TIJDSCHRIFT : 360,- BF voor 4 nummers of 1 jaar.
(steunabonnement vanaf 400,- BF)
Storting op PCR: 000-1194979-36 van:
Wim VAN UTRECHT
Oever 28
B-2000 ANTWERPEN

BULLETIN DU GESAG: Belgique 380,- FB, étranger 420,- FB pour 4 numéros.
Versement au CCP: 000-0956967-62 de:
Mme Jenny DEDUYTSCHE
Leopold I-laan 141
B-8000 BRUGGE

INHOUD

- Editoriaal / Buitenlands nieuws 2
- De verschijningen van Fatima 3
  (de fysische aspekten onderzocht)
- De verschijningen van Lourdes 8
  (Eidetiek: een alternatieve psychologische uitleg)
- Vreemde verschijnselen boven Vlaanderen (deel 2) 12
- Fotografische bewijzen van een merkwaardig lichtverschijnsel 16
- Recente Meldingen 24

SVLT 3/9

»» »» »» »» Een kruis in dit vakje? ☐ Uw abonnement is ten einde.

Jaargang 3, N° 9 - januari 1984

Alle correspondentie, vragen om informatie moeten gericht worden aan:

STUDIEGROEP VOOR VREEMDE LUCHTVERSCHIJNSELEN
Oever 28
B-2000 ANTWERPEN

EDITORIAAL

Vanaf april 1984 zal de Studiegroep voor Vreemde Luchtverschijnselen niet langer gebruik kunnen maken van het kopiëerapparaat dat lange tijd, tegen een relatief goedkope prijs, tot haar beschikking heeft gestaan. Gedurende twee jaar werd ook het SVL Tijdschrift met dit toestel "gedrukt". Daarom moet er nu gezocht naar een nieuwe reproduktie-methode, zodat het goed mogelijk is dat het april-nummer van SVLT er enigszins anders zal uitzien. Wat de algemene presentatie betreft hopen we dat het er dan meteen wat steviger op zal worden.

Bovengenoemde omstandigheden noodzaken ons echter om een prijsverhoging van het abonneegeld door te voeren. Het is met veel tegenzin dat wij dit aankondigen, maar er wordt ons geen keuze gelaten willen we met de opbrengst van het abonneegeld alleen nog maar de drukkosten betalen. Het is een probleem waarmee elk tijdschrift met een beperkte oplage te kampen heeft. Vanaf dit nummer wordt de prijs voor één jaar SVLT opgetrokken naar 360,- BF. De steunabonnementen blijven betaalbaar vanaf 400,- BF.

Meteen willen wij dan een zeer gemeend dankwoord richten aan de steunabonnees die er voor gezorgd hebben dat wij het voorbije jaar goed zijn doorgekomen. Veel dank zijn wij ook verschuldigd aan dhr. J.D.V. uit Zillebeke-Ieper, die er regelmatig in slaagt om ons nieuwe abonnees aan te brengen.

Sommige lezers zullen zich terecht vragen stellen bij de wel zeer sobere voorpagina van dit nummer. De foto die we ditmaal gebruikten kan echter niet losgezien worden van het artikel dat u op p. 16 t.e.m. 23 terugvindt. Op p. 20 wordt de foto gedetailleerder beschreven.

Wij hopen dat u de artikels die we deze keer presenteren interessant zult vinden, en blijven uiteraard nieuwsgierig naar alle reakties of commentaren die u daar eventueel op kwijt wil. Alvast veel leesgenot gegewenst met dit extra dikke nummer.

Wim VAN UTRECHT
(SVL Direktie)

NOBOVO JAARVERSLAG 1983

Zopas verscheen het derde jaarverslag van het Nederlands Onderzoek Bureau voor Ongeidentificeerde Vliegende Objecten. In dit verslag ondermeer de volgende bijdragen:

- De UFO-golf van eind 1976. Half Nederland raakte toentertijd in de ban van de UFO's. De kranten stonden vol (sensationele) verhalen. De gebeurtenissen van toen worden op een rijtje gezet en van kommentaar voorzien.
- De mysterieuze lichten, die nu al jaren boven Twente worden gezien, blijven boeien. In de jaren zeventig werd in het "Tijdschrift voor Ufologie" hieraan al uitvoerig aandacht besteed. De lijnen worden nu doorgetrokken naar 1983.
- Vooral in het buitenland, maar ook in ons land, wordt door sommigen gedacht dat de UFO's op de één of andere manier verbonden zijn met bovennatuurlijke (goddelijke?) gezanten. In een artikel worden de fundamentalistisch-theologische aspekten behandeld.
- De beroemde psycholoog Carl Gustav Jung schreef in 1959 al een boekje over de UFO's, die toen nog gewoon "vliegende schotels" werden genoemd. In een achtergrondartikel wordt ingegaan op de vraag of we de UFO-waarnemingen niet kunnen herleiden tot psychologische (of misschien pathologische) verschijnselen.
- UFO's en natuurwetten. Volgens vele waarnemingsrapporten schijnen de UFO's zich niets aan te trekken van onze aardse natuurwetten. Welke zijn die natuurwetten en hoe kunnen die UFO's daar mee spotten? Of zijn er andere verklaringen te geven?

En verder nog: een artikel over Erich von Däniken, een overzicht van de persberichten en een bespreking van de in 1983 uitgebrachte boeken.

Het jaarverslag kan bekomen worden door 15 gulden te storten op giro 2679718 t.n.v. R. Friso, Tsj. Wiardalaan 3, 8605 CE SNEEK. Nederland (onder vermelding van "JAARVERSLAG 1983").

DE VERSCHIJNINGEN VAN FATIMA
DE FYSISCHE ASPEKTEN ONDERZOCHT

JOAQUIM FERNANDES

Onderstaand artikel werd reeds gepubliceerd in "Flying Saucer Review", in "Lumières Dans La Nuit" en in "INFORESPACE". Aangezien we de toestemming hebben om artikels uit alle drie deze tijdschriften over te nemen, hebben we de meest gedetailleerde versie gekozen voor onze Nederlandse vertaling, namelijk het artikel dat in het FSR-tijdschrift werd afgedrukt. De auteur, Joaquim FERNANDES, is uitgever van het dagblad "Jornal de Noticias" (Oporto, Portugal).
Gordon CREIGHTON, de nieuwe uitgever van "Flying Saucer Review" vertaalde de oorspronkelijke Portugese tekst naar het Engels, en Wim VAN UTRECHT zette de Engelse tekst om in het Nederlands.

Flying Saucer Review - FSR: West Malling, Maidstone, KENT ME19 6JZ. Engeland.

INLEIDING

Na zes jaar van intensief onderzoek zijn mijn vrouwelijke collega Dr. Fina d'Armada en ikzelf erin geslaagd om een indrukwekkende hoeveelheid dokumentatie en getuigenverklaringen te verzamelen die -volgens ons Portugezen- een volledig nieuw licht werpen op het vraagstuk van de zogenaamde "verschijningen van Fatima". Verschijningen die zouden begonnen zijn in mei 1917 en voortgeduurd hebben tot in oktober van datzelfde jaar. (Nochtans hadden enkele andere jonge mensen, waaronder ook Lucia, twee jaar daarvoor al gewag gemaakt van lichtuitstralende engelen, bewegende objekten in de lucht en soms zelfs van wezens zonder hoofden - dit laatste detail is op zich niets nieuws in de context van "verschijningen" in het algemeen.)

Dr. Fina d'Armada ontving haar doctoraat in de geschiedenis in 1978 en kreeg voor haar studies een subsidie van regeringszijde. Dankzij de officiële toestemming die haar gegeven was, konden wij heel wat zaken rechtzetten die in de bekende dokumentatie over Fatima niet vermeld worden. Zo konden we tussen de kerkelijke manuscripten in Fatima enkele originele dokumenten terugvinden die essentieel waren voor ons werk. Eén van de interessantste ontdekkingen was de getuigenverklaring afgelegd door een "vierde zienster", Carolina Carreira. We noemen haar bewust de "vierde zienster" omdat zij beweert een mooi, blondharig wezen van kleine gestalte ontmoet te hebben dewelke haar via een soort telepatisch kommuniekatiesysteem herhaaldelijk woorden inprentte als "Kom nader en bid drie weesgegroetjes. Kom nader...", enz. Althans zo beschreef zij haar ervaring toen wij in 1978 een eerste onderhoud met haar hadden. Van de andere kant noemen we haar de "vierde zienster" om haar te distanciëren van het geheel van zo'n honderd andere getuigen van wie we de verklaringen uit de eerste hand vernamen, en vervolgens gebruikten om het geraamte van onze studie op te bouwen.

Reconstructie-tekening van het "kleine wezen" dat op 28 juli 1917 door Carolina Carreira gezien werd nabij de Cova da Iria.

Het resultaat van dit alles was de publikatie van ons boek "Buitenaardse interventie in Fatima - De verschijningen en het UFO-fenomeen" (1). Een boek dat volgens ons nuttig zal zijn om gelijktijdig het unieke én het objektieve karakter te benadrukken van de "Maria-verschijningen" die zo typisch zijn voor de Latijns-sprekende landen waar het katholicisme domineert. Volgens onze mening bestaat het "fenomeen van de verschijningen" echt, en manifesteert het zich binnen onze tijd-ruimte coördinaten, doch niet onafhankelijk van een religieuze inbreng die vorm geeft aan het verschijnsel en tevens dienst doet als toepasselijk referentiekader. Het verband tussen het geheel van fysische en psycho-physiologische karakteristieken van zulke "verschijningen" en het moderne "UFO fenomeen" is maar al te duidelijk; het oorzakelijk verband, de gekonstateerde effekten en de respektievelijke scenario's komen allemaal overeen en worden

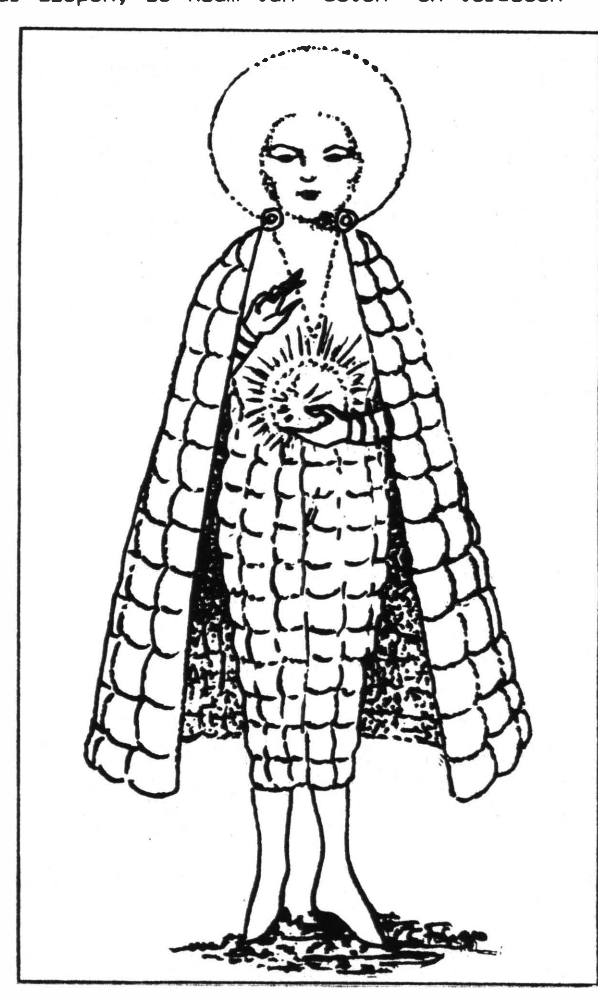
perfekt afgetekend binnen het patroon van mogelijke hypotheses die eerder al door eminente en ernstige UFO-onderzoekers werden voorgesteld.

DE BRONNEN

De bronnen die we raadpleegden bestaan voornamelijk uit de oorspronkelijke ondervragingen en verklaringen van zowel de drie voornaamste getuigen, zijnde Lucia, Francisco en Jacinta, als een honderdtal andere getuigen. Dit feitenmateriaal garandeert een stabiele historische basis die onderworpen werd aan de strengste criteria. Daaruit kwamen dan de voornaamste argumenten naar voren die er volgens ons op wijzen dat er een oorzakelijk verband bestaat tussen de "Maria-verschijning" en het "UFO-verschijnsel". We hebben dit uiteindelijk willen bestempelen als: "Een ongewone samenhang die onmogelijk verzonnen kon worden".

DE RESULTATEN

Ons eerste bewijsstuk, en tevens onze eerste verrassing, kwam van de oorspronkelijke beschrijving die Lucia, de oudste van de drie zieners, had gegeven tijdens de parochiale enquête. Ze sprak toen van "een zeer lichtgevende dame, ongeveer 1.10 m groot, waarschijnlijk tussen de 12 en 15 jaar oud; ze droeg een zeer nauwsluitende jurk, een vest en een mantel, alles bezet met gouden draadjes die kriskras door elkaar liepen; ze kwam van "boven" en verdween in tegengestelde richting. Haar gezicht bleef onbeweeglijk en ook haar onderste ledematen verroerden niet wanneer ze stapte; ze sprak zonder haar lippen te bewegen en bewoog alleen af en toe haar handen waarin ze een bol vasthield; toen ze terug naar "boven" vertrok draaide ze haar rug naar ons."

Het "wezen" dat te Fatima gezien werd, gebaseerd op Lucia's eerste beschrijving gegeven tijdens de parochiale ondervraging van de lokale priester.

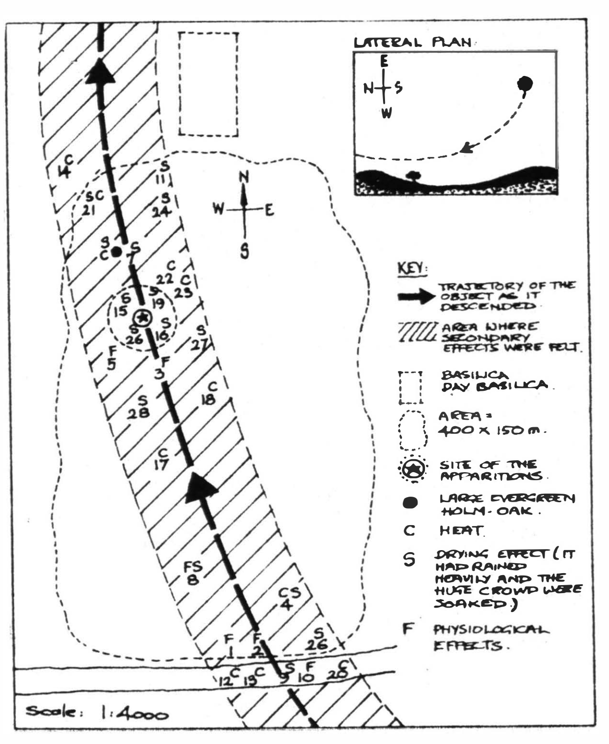
Vervolgens hebben we de opwaartse beweging van de "lichtgevende dame" kunnen reconstrueren., en ook de manier waarop zij naar boven ging en de top bereikte van de groene eik die zich daar bevindt. Uit de dokumenten blijkt dat de op een vrouw lijkende entiteit zich liet transporteren binnenin een afgesneden lichtstraal die afwisselend "uitgestoten" en "teruggetrokken" werd, en dewelke naar alle waarschijnlijkheid vanuit een wolk kwam die op zich ook al iets abnormaals had aangezien zij zich tegen de wind in verplaatste, in tegengestelde richting van de andere wolken. Er zijn ook moderne voorbeelden van dit type "massief licht" en verschillende theoretici hebben er zelfs het mechanisme van besproken (2).

Een andere doorslaggevende faktor bezorgde ons een parameter voor de afstand tussen het zogenaamde "zonnewonder" van 13 oktober 1917 en de circa 100 mensen die er getuige van waren. Het betreft de verspreiding van de verschillende standpunten van de waarnemers. We ontdekten dat deze allemaal binnen een band van 70 meter stonden, en dat deze band door de Cova da Iria loopt, de plaats waar de grote menigte stond te wachten op "het mirakel van de zon". In deze beperkte zone, die in zuid-noord richting loopt, passen precies alle getuigen die vermeldden dat ze sekondaire effekten gewaarwerden tijdens het "zonnewonder", of beter, tijdens het ogenblik dat het op de zon gelijkende objekt in een schrikwekkende boog naar beneden kwam en laag over de menigte van 60.000 mensen vloog. De effekten die gevoeld werden -en dit alleen door dat gedeelte van het volk dat zich in de 70 m-band bevond- waren:

- Plotse en intense hitte
- Het drogen van kleding, en van de grond (die doordrenkt waren van de regen)

- Fysiologische effekten (in de volksmond "miraculeuze genezingen")

Deze effekten traden op toen het "voorwerp" dat de zon imiteerde, zeer dicht genaderd was. Een positie die we konden localiseren omdat verschillende getuigen verklaarden dat het zich toen ter hoogte van een denneboom bevond.

Schema van de sekondaire effekten ervaren in Fatima op 13 oktober 1917.

Dit drievoudig effekt dat het "voorwerp" teweegbracht zou, samen met de vergaarde getuigenissen moeten volstaan om de echtheid van de gebeurtenis te garanderen. Het bevestigt dat de oorsprong van het verschijnsel niet bij de getuigen ligt, en verwerpt de veronderstelling die in sommige kringen wordt aangehouden, als zou "het verschijnsel van de zon" met zijn ongewone manoeuvres, simpelweg door hallucinaties verklaard kunnen worden. In feite bieden de verschillende theorieën over de zogenaamde "psychologische beeldprojekties" -die typisch zijn voor hypnagogische en andere psychologische toestanden, en dus alleen optreden in gesloten ruimten en met de ogen toe- absoluut geen verklaring voor de waarnemingen van Fatima waarbij er sprake is van meerdere getuigen. Men leze in dit verband de uitvoerige kritiek van ingenieur Ballester Olmos en zijn collega Miguel Guasp in hun diskussie over "inbeelding" als uitleg voor sommige UFO-stimuli (3).

MAGNETOHYDRODYNAMIEK ?

Nog steeds discussiërend over het zogenaamde "mirakel van de zon" kunnen we nog verder uitweiden en een vergelijking maken tussen wat beschreven wordt als de "chromatische effekten" die in 1917 na het "zonnewonder" genoteerd werden, en bepaalde moderne gevallen. Het mag ons geenszins verbazen dat de ooggetuigenverslagen van 1917 voorafgingen aan experimenten die 65 jaar later uitgevoerd werden door Jean-Pierre Petit en Maurice Viton, beiden verbonden aan het CNRS (het Franse Nationale Centrum voor Wetenschappelijk Onderzoek), met name: de experimenten op het gebied van de Magnetohydrodynamiek waarvoor het licht op groen gezet werd door de hoogste, en verantwoordelijke, wetenschapskringen van Frankrijk ! Meer specifiek bedoelen we dat de opeenvolging van de verschillende kleuren van de pseudo-zon van Fatima veranderde in relatie tot haar versnelling. Franse onderzoekers (te beginnen met Aimé Michel) hebben als verklaring voor zulke kleurveranderingen in de onmiddellijke omgeving van een voorwerp, al verwezen naar de excitatie van gassen die vrijkomen door het elektrisch veld of door het gebruikte voortstuwingsmechanisme van het objekt, in dit geval een onbekende oorzaak die reëel (in ruimte en tijd) aanwezig moet geweest zijn boven Fatima en boven de hoofden van de gelovige menigte (4).

MICRO-GOLVEN ?

Een andere, en erg verleidelijke, gevolgtrekking die we kunnen maken is de mogelijkheid dat micro-golven gebruikt werden als communicatiemiddel tussen de verschijning en de kleine herders. Er is een goede reden om dit te veronderstellen. Een aantal ooggetuigen die dicht bij de plaats van het "kontakt" stonden, verklaarden namelijk dat zij een geluid hadden gehoord dat geleek op het "zoemen van bijen", een detail dat ook in Close Encounter-gevallen voorkomt. Micro-golven werden door wetenschappers als James McCampbell bestudeerd en de eigenschappen ervan komen volledig overeen met de effekten die in Fatima optraden, zijnde: de intense hitte, het plotse drogen van de kleding en de grond, en de fysiologische genezingen. Bovendien trad het karakteristieke gezoem of gegons alleen op als de "Dame" -zonder haar lippen te bewegen!- met de drie herdertjes sprak. Volgens ons kan dit erop wijzen dat er in Fatima uitvoerig "gebruik gemaakt werd" van micro-golven uit het electro-magnetisch spectrum (d.w.z. tussen 300 MHz en 300.000 MHz) (5).

Na McCampbell werden er in verschillende laboratoria nieuwe onderzoekingen verricht. De resultaten daarvan ondersteunen niet alleen onze hypothese maar betekenen zelfs een onverwachte aanvulling bij wat we reeds vermoedden over het gezoem dat sommige getuigen hadden gehoord. De experimenten die we bedoelen werden uitgevoerd door de leden van het Canadese Instituut voor Elektriciteit en Electronica (Canadian Institute of Electrical and Electronic Engineers), en in het bijzonder door James C. Lin (die het optreden van auditieve verschijnselen bij micro-golven bestudeert), en door Sergio X. Salles-Cunha, Joseph Battocletti, en Anthony Sances (6). Deze onderzoekingen zijn veelbelovend wanneer we bepaalde fysische of psychische effekten willen verifiëren die zich bij mensen en dieren voordeden toen zij zich in de nabijheid van een UFO-achtig verschijnsel en zijn energiebron bevonden (7).

Boven: De opeenvolgende fasen van het "zonnewonder" van 13 oktober 1917, te beginnen met het ogenblik dat de wolken uiteengingen. (Eigenaardig genoeg wordt er in dit artikel nergens een woord gerept over de humanoide gestalten die op deze reconstructie linksonder zichtbaar zijn - NvdR)

Het boek "Microwave Auditive Phenomenon", van James C. Lin, zal ons helpen om exacter te bepalen welk type van communicatie er gebruikt wordt in kontakt-gevallen waarbij er sprake is van religieuze (of andere) boodschappen, of deze nu thuishoren bij het UFO-verschijnsel of bij de Maria-verschijningen. De gebeurtenissen van Fatima passen in ieder geval uitstekend in het zogenaamde "kontakt-syndroom". De Canadese experimenten die we bedoelen hadden te maken met korte rechthoekige ontladingen van micro-golf radiatie die teruggekaatst werden op de schedel van proefpersonen. Wat deze dan gewaar werden was een combinatie van hoorbare geluiden. Het hoofd van de proefpersoon werd recht tegenover een konische antenne geplaatst, en beide bevonden zich in een aangepast compartiment.
Deze studies toonden aan dat de proefpersonen die het experiment ondergingen, zoemende of onderbroken geluiden hoorden telkens wanneer hun hoofd blootgesteld werd aan micro-golven tussen 200 en 3.000 MHz, met een gemiddeld potentiaal van 0,4 tot 2 mW/cm^2, een densiteit van een niveau hoger dan 300 mW/cm^2 en waarbij de gemoduleerde frekwenties varieerden van 200 tot 400 Hz. In het algemeen werden de geluiden waargenomen alsof ze van de binnenkant van het hoofd, of het achterste gedeelte van de schedel kwamen. We herinneren ons dat de "vierde zienster" van Fatima zich de woorden van de "engel" in haar hoofd gewaar werd.

Maar in Fatima werd het "gezoem" niet alleen door de drie zieners van de Cova da Iria ervaren. We beschikken ook nog over andere getuigenissen, afkomstig van personen die zich in de onmiddellijke omgeving van de kinderen bevonden op het ogenblik dat het "kontakt" plaatsvond. We mogen niet vergeten dat het geluid duidelijk gehoord werd, ALLEEN wanneer de "Dame" (zonder haar lippen te bewegen!) Lucia aansprak.

Niettegenstaande onze inspanningen hebben de religieuze autoriteiten ons geen interview gegund met Lucia, de enige nog levende "zienster". Toch kunnen we uit het bewijsmateriaal afleiden dat het "gezoem" slechts in een beperkte zone rond de drie kinderen gehoord werd, en dat het dus niet in hun hoofd ontstond maar afkomstig was van een uitwendige bron. Volgens ons moet dit het communicatie-systeem van de lichtuitstralende "Dame" geweest zijn, dat getransporteerd werd via de afgesneden lichtstraal. Bijgevolg zijn wij van mening dat alles in dezelfde richting wijst, namelijk dat de communicatie tussen de Fatima-verschijning en de jonge zieners te maken had met micro-radiatie.

CONCLUSIE

Het experimenteel stadium van ons onderzoek is verre van voltooid, vooral wat het geheel van de stralingseffekten op de getuigen betreft. Het zou zeer wenselijk zijn dat enkele onderzoekers, die in het bezit zijn van de geschikte apparatuur, een poging zouden ondernemen om onze bevindingen te bevestigen met resultaten die statistisch voorgesteld kunnen worden. Wij vinden

ook dat er nog andere studies nodig zijn, niet alleen in verband met de psychologische gedragingen van mensen en dieren, maar tevens op het vlak van de semantiek. Wij denken aan een analyse van datgene wat de religieuze (en andere) "contactees beweren. Het berucht "geheim van Fatima" vormt in de reeks van mystieke tradities een prachtig voorbeeld hiervan (8).

In dit opzicht herinneren we u aan de hypothese die Dr. Claude Rifat naar voor bracht met betrekking tot de schijnbaar verwrongen inhoud (de schijnbare onechtheid) van zowel de UFO-ervaringen als de Maria-verschijningen. In het tijdschrift "UFO Phenomena" benadrukte hij de rol die het Locus Coeruleus (een belangrijke plaats in de hersenen van zoogdieren) speelt in zulke situaties. Hij toonde aan dat op die plaats de dromen ontluiken. Is het mogelijk dat de stralingsbron (UFO, humanoide, lichtgevend wezen) interfereert met de normale werking van de hersenen, bijvoorbeeld door micro-golven uit te zenden ? De vervormingen of veranderingen die de "boodschappen" ondergaan (om over beelden nog maar te zwijgen) kunnen dan naargelang het onderbewuste van de betrokkene (zijn culturele of religieuze opvoeding, enz...) het resultaat zijn van dit soort interferentie in het gedeelte van de hersenen dat we zojuist beschreven hebben (9).

NOTA'S EN REFERTES

(1) Joaquim FERNANDES en Fina D'ARMADA: "Intervençao Extraterrestre em Fatima - As Apariçoes e o Fenomeno OVNI" Bertrand, Lissabon, 1982 (p. 33).

(2) Jan HEERING: "A Comparative Analysis of 62 'Solid Light' Beam Cases" in "UFO Phenomena" (UPIAR), Vol 2, No 1, 1977. Uitgegeven bij EDITECS: P.O. Box 190, 40100 BOLOGNA. Italië.
In een brief van 19 augustus 1981 schrijft Jan HEERING ons dat hij het UFO-onderzoek de rug heeft toegekeerd omdat hij er zich steeds meer van bewust werd hoeveel onbetrouwbare en slecht onderzochte UFO-rapporten er wel zijn. Vandaar dat volgens hem, en we citeren: "het vergelijkend onderzoek van rapporten (zoals ik voornamelijk heb gedaan) onder de huidige omstandigheden onmogelijk is".

In verband met dit "massief" licht, zie ook Auguste MEESSEN in "INFORESPACE" van mei/sept. 1978 (en Julien WEVERBERGH in "UFOnauten in Opmars" - W.V.U.)

(3) Vicente-Juan BALLESTER OLMOS en Miguel GUASP: "Los OVNI y la Ciencia" (UFO's en de wetenschap). Plaza y Janes, Barcelona, 1981.

(4) Jean-Pierre PETIT: "Une Propulsion MHD pour les OVNI" (Een Magneto-Hydro-Dynamische Aandrijving voor UFO's), in "INFORESPACE" van november 1976.

(5) James McCAMPBELL: "Ufology". Jaymac Company, Belmont, 1973.

(6) "Proceedings of the IEEE" Vol 68, N° 1 (januari 1980).

(7) José FIGUEIREDO: "Manual de Efeitos Psico-fisiologicos provocados pelo Fénomeno OVNI." (Handleiding van de Psycho-fysiologische Effekten veroorzaakt door het UFO-Fenomeen). CEAFI. Oporto, Portugal, 1979.

(8) Claude RIFAT: "The Induced Dream Hypothesis" (De Geinduceerde Droom Hypothese), in "UFO Phenomena" (UPIAR), Vol 2, N° 1, 1977. Bologna, Italië.

(9) Claude RIFAT: "A Theoretical Frame Working for the Problem of Non-Contact between an Advanced Extraterrestrial Civilisation and Mankind: Symbolic Sequential Communication versus Symbolic Non-Sequential Communication." , in "UFO Phenomena" (UPIAR), Vol 3, N° 2, 1978/79.

AANVULLENDE NOTA (W. VAN UTRECHT)

De resultaten die Joaquim FERNANDES en Fina D'ARMADA boekten zijn indrukwekkend. Vooral de ontdekking dat alle sekondaire effekten gerapporteerd werden binnen een band van 70 m breedte, onderstreept het fysische karakter van wat er op 13 oktober in Fatima gebeurde.
Nochtans wordt er in het artikel nogal duchtig op los gespeculeerd. Zo wordt er door de auteur uitvoerig verwezen naar de studies van James McCAMPBELL en Aimé MICHEL, twee pioniers van het UFO-onderzoek die toentertijd hun bevindingen baseerden op honderden ongecontroleerde UFO-meldingen die her en der gepubliceerd stonden in tijdschriften en boeken. Over de onvoorzichtige werkmethodes van McCAMPBELL en MICHEL leest men meer in INFORESPACE n° 7 hors série, in het artikel "OVNI-OVI: sur un certain état de la question" geschreven door Claude MAUGE).
Voorts kunnen we de Portugese onderzoekers verwijten dat zijn de sekondaire effekten van Fatima zondermeer toeschrijven aan een "buitenaardse interventie".

DE VERSCHIJNINGEN VAN LOURDES

EIDETIEK: EEN ALTERNATIEVE PSYCHOLOGISCHE UITLEG

DIRK GONDRY

PSI-FORUM is de naam van een nieuw Vlaams tijdschrift dat de randgebieden van de wetenschap, en in het bijzonder de parapsychologie, wil behandelen. PSI-FORUM wordt uitgegeven door de Werkgroep Parapsychologie uit Gent (WPG), een groepering die in 1982 werd opgericht door de Vlaamse Psychologische en Pedagogische Kring (VPPK) van de Rijks Universiteit van Gent (RUG). Eerder al schreven we dat de Werkgroep voor Parapsychologie een belangrijke aanwinst belooft te worden voor het serieuze onderzoek van paranormale fenomenen in de lage landen (zie het editoriaal van SVLT 2/7).

Het driemaandelijkse PSI-FORUM bracht in haar introduktienummer (*) een artikel dat ook in SVLT aandacht verdient. Het betreft namelijk een welkome aanvulling bij de algemene studie over Maria-en engelenverschijningen, een probleem waaraan we in dit SVL Tijdschrift ruimschoots aandacht besteden. De auteur van het artikel is hoofdredakteur van PSI-FORUM.

Men wordt lid van de Werkgroep Parapsychologie Gent door storting van 300,- BF op rekeningnummer 001-1375178-85 met vermelding van "lidmaatschap WPG". Zodoende ontvangen de leden PSI-FORUM en krijgen zij op vertoon van hun lidkaart aanzienlijke kortingen op de toegangsprijzen van diverse manifestaties.

(*) PSI-FORUM: Jaargang 1, herfst 1983 - p. 26. ("LOURDES of de triomf der Eidetici")
Werkgroep Parapsychologie Gent - WPG: Kattenberg 71, 9000 GENT.

DE VERSCHIJNINGEN VAN LOURDES

Sinds de veertienjarige analfabete Bernadette SOUBIROUS in 1858 de thans beroemde reeks verschijningen van de Heilige Maagd Maria zag, is Lourdes, een dorpje in het Zuid-Franse Baskenland, een pelgrimsoord geworden waar jaarlijks miljoenen mensen naar toe komen. In 1983 vereerde zelfs de paus deze plaats met een bezoek.
Ter gelegenheid van dit hoge bezoek kwamen Lourdes en haar mysterie andermaal in het middelpunt van de belangstelling. Gelegenheid ook voor ons om eens wat aandacht te besteden aan dit beroemde raadsel.
Sceptisch zoals wij staan tegenover alle verschijnselen die niet direct wetenschappelijk kunnen verklaard worden, gingen wij op zoek naar een alternatieve uitleg voor wat zich in 1858 nabij de grot heeft voorgedaan.

Wat overkwam Bernadette ? In 1858 leefde het gezin Soubirous in grote armoede. Bernadette, de oudste van vier kinderen was toen veertien jaar. Zij had vaak aanvallen van astma en kon op die leeftijd lezen noch schrijven en zich alleen uitdrukken in het dialect van de streek.
Op 11 februari ging Bernadette met haar zusje en een kameraadje hout zoeken aan de oevers van de Gave. Het was rond het middaguur. Wanneer Bernadette bij een vliet komt, hoort zij plotseling het geruis van een opkomende wind en ziet zij het struikgewas aan de grot bewegen. Op hetzelfde ogenblik neemt zij op die plaats een gestalte waar.
Wanneer de verschijning verdwenen is, blijken de andere kinderen niets gezien te hebben. Thuisgekomen verbiedt haar moeder haar nog naar de plaats van de verschijning te gaan.
Daarna deden zich nog verschijningen voor op 15 en 18 februari waarbij op deze laatste de verschijning voor de eerste maal spreekt en Bernadette vraagt om gedurende vijftien achtereenvolgende dagen terug te keren. Op 25 maart doet zich de zestiende verschijning voor en zegt de dame haar naam: "Que soy era immaculada councepstiou", ik ben de onbevlekte ontvangenis.

De verleiding is groot om in dit geval van goddelijke openbaring te spreken, maar laten we toch eens kijken of wij dit niet anders kunnen interpreteren.
Wij nemen daartoe onze toevlucht tot de psychologie der waarneming. Ter verduidelijking van hetgeen ons aanbelangt volgen hier enkele omschrijvingen van aanverwante begrippen(1).

WAARNEMING: Dit is een complex psychologisch gedrag waarbij iemand zijn gevoelens organiseert en kennis maakt met de werkelijkheid.

VOORSTELLING: is een gereproduceerde waarneming. Deze berust op het reproductievermogen van het geheugen. Hetgeen wij ooit eens waargenomen hebben, kunnen we ons nu terug voorstellen.

ILLUSIE: Dit is een verkeerd opgevatte waarneming. Men aanziet schijn voor werkelijkheid. Men neemt "iets" waar, maar op een verkeerde manier.

HALLUCINATIE: Het object dat bij de waarneming wel aanwezig is, ontbreekt hier. Men ziet dus iets dat er niet is.

NABEELDEN: Wanneer wij een helderrood stukje papier gedurende enkele seconden fixeren en onze ogen daarna richten op een witte muur, dan zien wij na enkele seconden een groen vierkant verschijnen. Dit is een nabeeld. In dit geval spreken wij van een negatief nabeeld omdat haar kleur complementair is aan de oorspronkelijke. Er bestaan ook positieve nabeelden. Deze kunnen we waarnemen als we bijvoorbeeld bij sterke verlichting een voorwerp bekijken en daarna de ogen sluiten. Het beeld dat dan opkomt zal met het oorspronkelijke overeenkomen. Deze verschijnselen behoren tot het gebied der fysiologie.

EIDETISCHE VERSCHIJNSELEN

Naar deze gaat thans onze speciale belangstelling. Eidetische verschijnselen zijn enigszins verwant met positieve nabeelden, maar ze verschillen ervan omdat ze een eerder psychologisch dan fysiologisch karakter dragen. Zij kunnen bovendien uren, dagen, zelfs jaren na de oorspronkelijke waarneming optreden !
Het verschijnsel werd het uitvoerigst bestudeerd door de Duitse psycholoog Erich Rudolf JAENSCH (2).

Om één en ander te verduidelijken citeren wij even Dr. F. ROELS (3): "Wanneer men volwassenen een plaatje voorlegt, dan ZIEN wij, als het wordt weggenomen, het gewoonlijk niet meer. Bij sommige kinderen is dit wel het geval. Jaensch meent zelfs dat, als men de rudimentaire gevallen meerekent, dit in een bepaalde periode -van 9 tot 15 jaar- regel is.
En niet alleen op het terrein van de gezichtszin doet dit verschijnsel zich voor; soortgelijke ervaringen zou men ook op het gebied der andere zintuigen aantreffen. Wat gezien of ervaren wordt, komt enerzijds met een waarneming, anderzijds met een voorstelling overeen. Op de waarneming gelijkt het doordat de aanschouwelijke momenten de indruk van lichamelijkheid wekken, op de voorstelling doordat het individu zich volkomen bewust is tegenover een voorgesteld voorwerp te staan."
Ter illustratie een voorbeeldje dat we aan prof. Tenhaeff ontlenen: "(Dhr.) Abercrombie bericht met betrekking tot een zijner bekenden, dat deze op zekere dag, na opmerkzaam een plaatje te hebben bekeken, waarop de Maagd Maria met het kindeke Jezus stond afgebeeld, opkijkende, tot zijn verbazing constateerde, dat hij een pseudo-hallucinatie (dit is een hallucinatie waarbij de hallucinant bewust is dat hij hallucineert) had met betrekking tot een vrouwenfiguur, die een kind in haar armen droeg. Het beeld stemde volkomen overeen met de plaat, welke hij zojuist bekeken had. De duur van het verschijnsel bedroeg naar schatting, ongeveer twee minuten" (4).

Wat Abercrombie ons bericht, blijkt duidelijk een eidetisch verschijnsel te zijn. Het zal de lezer nu ondertussen wel duidelijk zijn geworden dat wij nu zullen trachten om het voorval te Lourdes met dezelfde materie te verklaren.
Daartoe zoeken wij enkele punten van overeenkomst:

Bij het doornemen van de vele verslagen van verschijningen valt het op dat de zieners en ziensters meestal kinderen zijn die binnen de leeftijdsklasse vallen waarin de eidetische verschijnselen zich voordoen; 9 tot 15 jaar. Bernadette was 14 jaar. Dat sommige verschijningen door volwassenen worden waargenomen is geen bezwaar vóor onze interpretatie. Er zijn redenen om aan te nemen dat eidetische verschijnselen bij ouderen kunnen voorkomen onde de vorm van een regressieverschijnsel. Hiermede wordt in de psychologie het terugvallen op een levenshouding uit een vroegere levensperiode bedoeld.

Verschijningen doen zich overwegend voor in Rooms-Katholieke landen. In deze gebieden vindt men ontzettend veel kapelletjes, beeldjes of taferelen zodat men regelmatig met de beeltenis van de Heilige Maagd of andere heiligen wordt geconfronteerd, terwijl ook het Katholieke onderwijs de kinderen voldoende bekend maakt met de voorstelling van Maria en anderen. Vermits fixatie van het oorspronkelijke beeld een voorwaarde is voor eidetische verschijnselen, werkt ook dit de mogelijkheid ervan in de hand.

In sommige gevallen is de eideticus niet meer in staat onderscheid te maken tussen zijn waarnemingen en voorstellingen. Het ligt voor de hand dat de kans dat dit geschiedt bij verstandelijk weinig ontwikkelde kinderen groter is dan bij intelligente. Het is opmerkelijk dat zeer vele zieners of ziensters slechts een laag ontwikkelingspeil konden bereiken. Bernadette was analfabete.

Zowel verschijningen als eidetische verschijnselen blijken plaatsgebonden te zijn. Vele zien(st)ers zijn bijvoorbeeld Basken of Zuid-Fransen. Het blijkt vast te staan dat er een verband bestaat tussen bodemgesteldheid en eidetiek, en dat in Zuid-Europa zeer veel eidetici worden aangetroffen (5). De Franse schrijver Alphonse DAUDET wijst er in een karikatuur van de bewoners van Zuid-Frankrijk op, dat zich bij hen zeer gemakkelijk illusies voordoen (6). Bovendien zou het mogelijk kunnen zijn dat het veelvuldig voorkomen van eidetici aanleiding heeft gegeven tot het gezegde: "liegen als een Gascogner". Het is duidelijk dat hij die geen onderscheid weet te maken tussen waarneming en voorstelling gemakkelijk voor een leugenaar zal doorgaan.

Verschijningen dragen een duidelijk psychologisch karakter zoals bijvoorbeeld blijkt uit het feit dat ze makkelijk door suggestie te beïnvloeden zijn. Ter illustratie de verschijning van Beauraing (België) op 29 november 1932. Deze werd waargenomen door drie kinderen. Eén van hen zag dat de Heilige Maagd een gouden hart op de borst droeg. Dit werd verteld en de volgende dag zagen allen het gouden hart !

In de regel worden verschijningen slechts door één kind waargenomen, doch in sommige gevallen kunnen dit er meer zijn, zoals bijvoorbeeld te Beauraing. De drie kinderen kwamen echter niet tot eenzelfde beschrijving van het geziene ! Bovendien merkte een rechter in verband met deze verschijning op dat de ogen van de drie kinderen niet op eenzelfde punt waren gericht. Ook dit is een argument ten voordele van een eerder psychologische visie.

Verschijningen worden steeds gezien bij een grot of een achtergrond van hoge bomen. Jaensch heeft uitgemaakt dat achtergrond en belichting een invloed hebben op het ontstaan van eidetische verschijnselen.

Tot zover de overeenkomsten die we vinden wanneer wij verschijningen met eidetische verschijnselen gaan vergelijken. Een kritiek die men levert is dat de verschijningen soms spreken. Er dient opgemerkt te worden dat dit niet in tegenstrijd is met de eidetiek daar er ook "subjectiv-akustische Anschauungsbilder" (akoestische eidetische verschijnselen) bestaan. De lezer zal zich hoogstwaarschijnlijk uit zijn jeugd herinneren dat iemand hem bij zijn naam riep zonder dat er iemand aanwezig was. Meestal was het de stem van de moeder die zich met een positief-nabeeldachtige duidelijkheid liet horen.

BESLUIT

Uit het voorgaande kan men besluiten dat er net zo goed een aanvaardbare psychologische verklaring kan gegeven worden aan de diverse verschijningen die zich in de loop der tijden voordeden. Zeggen dat eidetiek DE verklaring is voor al deze verschijningen zou sterk overdreven zijn en neigen naar simpliciteit.
Maar wat dan gezegd van diegenen die overal mirakels menen te herkennen ? Mocht er sprake zijn van een gulden middenweg, dan blijft voor ons toch de vraag waar we die dan wel moeten situeren...

NOTA'S & REFERTES

(1) De opgesomde definities zijn afkomstig uit het "Lexicon van de Psychologie", geschreven door Norbert SILLAMY, en in de reeks "Kennis/ontwikkeling" (nr. 1621) als prisma uitgegeven bij Uitgeverij het Spectrum - Utrecht/Antwerpen, 1974.
De definities ondergingen vanwege de auteur wel een kleine verandering in die zin dat ze oorspronkelijk te lang waren en hij ze al naar het belang dat ze bij het artikel hadden, inkortte.

(2) De oorspronkelijke studie van Dr. JAENSCH (1883-1940) droeg de titel: "Die Eidetik und die typologische Forschungsmethode", 1925.

(3) ROELS F.: "Handboek der psychologie", deel 2 - p. 44 (Uitgegeven bij Dekker & Van de Vegt - Utrecht/Nijmegen, 1934).

(4) TENHAEFF W.H.C.: "Het Spiritisme", Hoofdstuk V (Over het geestenzien), paragraaf 3: Eidetiek en geestenzien, op p. 69-76.
Uitgeverij: Leopold 's Gravenhage, 1975 (9° druk).

(5) Wij vroegen Dirk GONDRY om meer details i.v.m. deze samenhang tussen bodemgesteldheid en eidetiek. Hij antwoordde ons: "Jaensch heeft weten aan te tonen dat in streken waar het drinkwater sterk kalkhoudend is weinig eidetici voorkomen. Deze correlatie wordt in Roels' handboek niet behandeld, maar staat beschreven in een brief die ik in '78 (10/11) van prof. Tenhaeff mocht ontvangen nadat ik hem over deze zaak om nadere informatie had verzocht. Dit verband komt uiteraard wel ter sprake in de studie van Jaensch zelf.

(6) idem als (4).

✱ Als aanvullende opmerking omtrent eidetische verschijnselen schrijft Dirk GONDRY ons nog hetvolgende:
"Het verschijnsel zelf werd ontdekt in 1907 door V. Urbantschitsch maar werd pas in de twintiger jaren uitvoerig onderzocht door Erich Rudolf Jaensch en zijn leerlingen. Jaensch was sinds 1913 hoogleraar en directeur van het psychologisch instituut te Marburg. Tenhaeff schreef me ook dat Jaensch zich tijdens het Hitler-regime nogal sterk bezighield met de rassenleer. Een door hem opgebouwde typologie hield een zodanige verheerlijking van het Germaanse ras in, dat hij daar heel wat kritiek op kreeg. Dit is er dan waarschijnlijk de oorzaak van dat de eidetiek nooit de bekendheid heeft kunnen genieten waar het recht op heeft. Alhoewel politiek en wetenschap niets met elkaar gemeen hebben, blijkt het er in de praktijk soms anders aan toe te gaan.
Ter informatie vermeld ik nog dat Jaensch op 26/02/1883 te Breslau werd geboren en op 12/01/1940 te Marburg overleed.
Het woord 'eidetiek' is afkomstig van het Griekse 'eidos', wat beeld of zien betekent."
(Brief van Dirk Gondry aan Wim van Utrecht op 5/12/1983.)

Toevallig citeert ook Marc BROUX, bezieler van de groepering UFO 21 uit Hasselt, een korte beschrijving van eidetische verschijnselen in het december-nummer van het UFO 21-tijdschrift. Dhr. BROUX haalde zijn informatie uit het populair-wetenschappelijk tijdschrift "KIJK" van februari 1981. We citeren:
"Een eidetisch begaafd kind ziet het eidetisch beeld ook werkelijk voor zich. Het kan zijn ogen erover laten dwalen en zijn aandacht richten op bepaalde details.
Een typerend verschil met hallucinaties is echter dat een eidetisch beeld een star herinneringsbeeld is. Het beweegt niet en het is een min of meer perfekte weergave van iets dat eerder is waargenomen.
Men zou een eidetisch beeld kunnen vergelijken met een gemaakte dia of foto die men na een lange tijd opnieuw ziet."
Uit het artikel in "KIJK" leren we nog dat het verschijnsel "vrij recent aan een onderzoek werd onderworpen, onder andere door de Amerikaan Ralph Norman Haber". Meer details worden er echter niet gegeven.

GEPAN ~ LANDINGSPOREN *(vervolg van p. 25)*

schuurd hebben en tegelijkertijd een verhitting teweeggebracht hebben (maximum 600°C). Volgens sommige analyses is er zelfs sprake van residus die verbrandingsresten kunnen zijn.

- De biologische analyses brachten aan het licht dat er met betrekking tot de fotosynthese grote verschillen waren tussen de planten die dichtbij de vermeende landingssite werden verzameld, en diegene die zich verderaf bevonden. In de meeste gevallen konden deze verschillen grafisch vertaald worden door logaritmische of bilogaritmische funkties die een verband aantoonden tussen de aard van de opgetreden effekten (waaronder o.a. het verlies van chlorofyl) en de afstand tot het centrum van de landingsplaats.

De GEPAN benadrukt tenslotte nog dat er geen redenen zijn om te twijfelen aan de geloofwaardigheid van de getuige.

(1) Enquête van Henri JULIEN in Lumières Dans La Nuit n° 207 (augustus/september 1981).
(2) Het onderzoek van "de zaak NICOLAI" resulteerde in een Note Technique n° 16, een voorlopig rapport dat op 1 maart 1983 door de GEPAN aan het CNES werd overgemaakt.

VREEMDE VERSCHIJNSELEN BOVEN VLAANDEREN (DEEL 2)

JACQUES BONABOT

In het eerste deel van deze artikelenreeks (zie SVLT 2/8) beschreef Jacques BONABOT de vreemde verschijnselen die in Vlaanderen gerapporteerd werden tussen 1384 en 1870. In dit tweede deel behandelt hij de gebeurtenissen voor de periode van 1892 tot en met 1931-32.

Wij doen een oproep aan de andere Vlaamse groeperingen om na te gaan of er zich in hun dossiers geen oude waarnemingen bevinden die dit chronologisch overzicht kunnen vervolledigen. De lezers zelf kunnen een steentje bijdragen door in oude publikaties of archieven te zoeken naar beschrijvingen van vreemde verschijnselen die zich in de geschiedenis van het Vlaamse landsgedeelte hebben voorgedaan, de religieuze verschijningen en "zonnewonderen" inbegrepen.

In het tijdschrift "Ciel et Terre", uitgegeven door het koninklijk observatorium van België (16), vermeldt Dhr. Van den Broeck in deel 16 en 17 een reeks gebeurtenissen waarbij door meerdere personen geluiden gehoord werden in de lucht boven België.
In "New Lands" geeft Charles H. Fort hiervan een samenvatting (17):

Juli 1892 - gehoord nabij Bree door Dr. Raemaekers uit Antwerpen - ontploffingen met regelmatige intervallen van ongeveer 12 sekonden, ongeveer 20 keer achter elkaar.

17 augustus 1893 - tussen Oostende en Ramsgate, door Prof. Gérard - een reeks duidelijke ontploffingen - de luchtgesteldheid gaf geen aanleiding om te denken dat het om meteorologische manifestaties ging.

5 september 1893 - te Middelkerke - luide knallen met een ongewone intensiteit.

In "Ciel et Terre", 16-485, rapporteert Dhr. Van den Broeck ook een persoonlijke ervaring. Op 25 juni 1894 hoorde hij te Leuven ontploffingen die geleken op artilleriegeschut: hij verdeelde de intervallen in een reeks geluiden want, als er iemand van een onbekend gebied boven België, en niet ver verwijderd van de aardbodem, signalen uitzond, of als deze afkomstig waren van onaardse schepen, en er iets in hun code verscholen zat dat geleek op het Morse-alfabet, dan was er misschien een kleine kans om dit beperkte bewijsmateriaal via deze manier te interpreteren, maar het zou nog beter zijn wanneer iemand -ingeval zo'n fenomeen zich nog eens lang genoeg voordoet- al deze geluiden zou kunnen optekenen, de intervallen en modulaties inbegrepen. De intervallen waren: vier minuten en drieëntwintig minuten, dan drie minuten, vier, drie kwartier, drie en drie kwartier, drie kwartier.

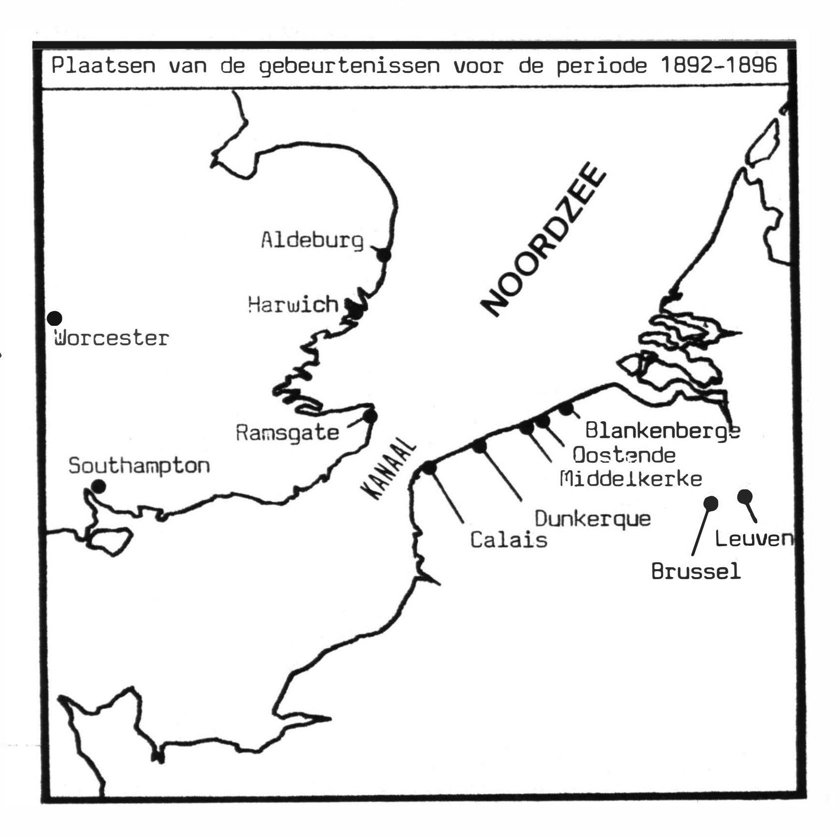
16 september 1895 - een drietal ontploffingen, gehoord door Dhr. De Schryvere uit Brussel.

24 januari 1896 - drie keer drie knallen -tussen 14.30 en 15.30u- gehoord door Dhr. Overloop uit Middelkerke, België - drie reeksen van ontploffingen, elk bestaande uit drie geluiden.

18 februari 1896 - een reeks van meer dan 20 knallen, met intervallen van 2 of 3 minuten te Oostende gehoord door Dhr. Pulzeys, een ingenieur uit Brussel. Vier of vijf geluiden werden ook gehoord door iemand anders van Oostende, en dit herhaalde zich de 21ste februari. Gehoord door Dhr. Overloop uit Oostende op 6 april;ontploffingen om 11.57'30" en om 12.01'32". De volgende dag werd het te Blankenberge gehoord door Dhr. Overloop, om 14.35u en om 14.51u.

In "Ciel et Terre" haalt Dhr. Van den Broeck ook mysterieuze geluiden aan die waargenomen werden in andere gebieden. Zo bijvoorbeeld dichtbij Dunkerque (Noord-Frankrijk), Professor Gérard meldt dat er in die streek op 5 augustus 1892 vier knallen gehoord werden die geleken op kanonschoten.

In de loop van 13 september 1895 werden er in Southampton (zuidkust van Engeland) vier schokken vergezeld van geluiden waargenómen. Een reeks van drie en daarna nog één. ("Nature", 52-552)

Verschillende Britse correspondenten waarmee Dhr. Van den Broeck kontakt onderhield, zinspeelden op de mogelijkheid van kanongeschut dat afgeschoten werd vanop forten aan de Engelse kust. Zo hoorde, volgens Van den Broeck, ene Harmer uit Aldeburgh, in Suffolk, op 1 november 1895 geluiden die werden toegeschreven aan kanonschoten afgevuurd te Harwich (Suffolk, oostkust van Engeland). Nochtans geeft de getuige zelf geen definitieve opinie over die ontploffingen. Hij voegt er zelfs aan toe dat hij elders al eens kanonschoten hoorde, maar dat deze geenszins overeenkwamen met het verschijnsel van de 1ste november.

Dhr. De Schryvere, die de drie knallen van 16 september 1895 had gehoord, dacht dat deze afkomstig waren van schepen op de Noordzee.
Volgens "Ciel et Terre" (Vol 16, p. 614) zouden ook twee artillerie-officieren de geluiden gehoord hebben zonder er de oorzaak van te kunnen bepalen.
Overeenkomstig met een opmerking van Professor Peleseneer, schijnt het inderdaad vast te staan dat de geluiden "wel degelijk uit de lucht kwamen".

Dhr. Van den Broeck nam kontakt op met Generaal Hennequin uit Brussel en verzocht hem om zijn medewerking. Deze laatste stemde er mee in om schriftelijk een aantal legerofficieren te ondervragen. Er waren een dertigtal reakties en verschillende van de briefschrijvers hadden ontploffingen gehoord (met regelmatige intervallen) zonder dat ze die konden toeschrijven aan aardse kanonnen.

De laatste gebeurtenis die Dhr. Van den Broeck aanhaalt heeft betrekking op ontploffingen die op 23 mei 1896, om 15u20 en 15u40, gehoord werden boven Manche (NW-Frankrijk).

In "Newlands" verbaast Charles H. Fort zich erover dat niemand bij deze gebeurtenissen gezinspeeld heeft op een verklaring van seismische aard. Fort vermeldt de aardbeving van 17 december 1896 in de buurt van Worcester en Hereford, evenals een ganse reeks aardschokken en lichtflitsen die in de Britse hemel gezien werden gedurende de jaren 1893 en 1894.

Wij van onze kant merken op dat er op 2 september 1896, om 21u00 een aardbeving Henegouwen, Brabant en Vlaanderen teisterde. Het epicentrum daarvan lag dicht bij Calais (18).
Bestaat er een verband tussen deze knallen in de lucht en de aardbevingen van 1896 ? Het verdient in ieder geval een diepgaander onderzoek.

2. VAN 1900 TOT 1947

Voor zowel Vlaanderen als de rest van België begon de 20ste eeuw met een periode van stilte. Volgens de dokumenten die de auteur verzamelde, moeten we zelfs tot 1908 wachten vooraleer we het verslag van een opmerkelijke verschij-

ning terugvinden die zich afspeelde in West-Vlaanderen, namelijk in Pittem, in 1908.

> In die periode verliet de toen 12-jarige getuige het huis gewoonlijk om 8 uur 's morgens om naar school te gaan. Op een ochtend, toen de jongen over een smal rivierpaadje wandelde op ongeveer 100 meter van zijn woning, werd zijn aandacht opeens getrokken door een blauwachtig lichtspoor in het zuidwesten.
> "Toen ik mijn weg voortzette bemerkte ik voor mij, een beetje schuin boven de haag van een buur, een gezeten vrouw, omgeven door licht, die me glimlachend aankeek. Verschrikt wou ik vluchten of roepen, maar... ik was verlamd ! Ik kon geen woord uitbrengen en trilde op mijn benen".
>
> "Wat ik zag was een vrouw gekleed in het blauw en met een soort kroon op het hoofd. In haar armen droeg zij een kind. Ze zat op iets dat ik niet goed kon uitmaken en hing vrij laag boven de grond. De verschijning verdween even plotseling als ze gekomen was. Toen ik terug bij mijn positieven kwam, en niet meer verlamd was, liep ik zo vlug ik kon naar de dichtsbijzijnde hoeve om er hulp te halen. Onderweg kwam ik de boerin tegen die me bezorgd vroeg: René jongen, wat is er gebeurd, ge ziet lijkbleek ?".
> "Ik ben zeker van wat ik gezien heb. Ik heb een echte Maria-verschijning meegemaakt en heb in 1929 eigenhandig een kapelletje gebouwd op enkele meters van die plaats. Het staat er nog altijd". (18)

Het snel voorbijvliegen van een licht in de lucht, de verschijning van een vrouw die een kind op de arm draagt, de tijdelijke verlamming, we hebben hier te maken met een fenomeen dat thuishoort bij de randgebieden van het UFO-onderzoek, en dat aanleunt bij de Maria-verschijningen.
Het religieuze aspekt wordt nog eens benadrukt door de wilskracht waarmee de getuige de kapel bouwde: een innerlijke stem commandeerde hem zonder ophouden om het werk voort te zetten en dit ondanks het feit dat de mensen uit zijn omgeving hem uitlachten.

In tegenstelling tot de meeste Maria-verschijningen die elders in de wereld gemeld werden, ontving de getuige ditmaal geen boodschap tijdens zijn ontmoeting met de "Dame". Het fenomeen duurde zeer kort en er zijn weinig details betreffende de kleding en gedragingen van de vrouw en het kind.
Religieuze ervaring ? Ze was éénmalig, werd niet herhaald, maar beroerde de getuige zo sterk dat hij er een kapel voor bouwde.

Tien jaar later deed zich in dezelfde West-Vlaamse gemeente, te Pittem, een andere verschijning voor. Om precies te zijn in de zomer van 1918. De getuige die 96 jaar oud was op het ogenblik van de enquête (19), beweert "ten laatste in 1920". Het verschijnsel deed zich voor juist boven de Breemersbeek in Pittem, langs de weg die deze gemeente met Oostrozebeek verbindt. De afstand tussen de verschijning van 1908 en die van 19188 bedraagt amper 2 km.

> Op een avond kort na de eerste wereldoorlog, waarschijnlijk rond de maand augustus, zat de getuige samen met zijn vrouw op de drempel van zijn huis. Het was ongeveer 21u00 en het begon al donker te worden.
> Plots werd het koppel verrast door een roodgekleurd voorwerp dat zich in het zuidwesten bevond. Het verschijnsel bewoog zich boven de toppen van de bomen die het kasteel van Jos ter Beerst omringen (tot in 1873 was dit kasteel bewoond, vandaag is het een neuropsychiatrisch centrum, de Sint-Jozef kliniek). In het begin leek het op een "rode roos" en bevond het zich op drie kilometer afstand. Terwijl het dichterbij kwam nam het de vorm aan van een dier dat de getuigen bestempelen als een "schaap". Toen het tot op 50 meter genaderd was zagen de verbaasde getuigen dat het om een jonge vrouw ging, gezeten op een soort stoel of zetel. Toen de afstand tussen de verschijning en het echtpaar het kortst was, draaide de vrouw haar hoofd zachtjes naar de getuigen, maakte een vriendelijk gebaar door met het hoofd te knikken, en verwijderde zich in zuidelijke richting naar Kortrijk op aan. Terwijl de verschijning zich verwijderde nam zij terug de vorm aan van een schaap.
>
> Volgens de getuige ging het om een zeer mooie vrouw, van het Europese type en ongeveer dertig jaar oud. Om haar lichaam was een blauw en purper kleed gedrappeerd, waarvan de kleuren zeer hevig waren. De mouwen waren zeer breed en rond de hals droeg zij een blauwe

sjaal die aan de zijkant was geknoopt. Ze had blonde haren die vanachter opgestoken waren. De ogen waren groter dan normaal, hoewel de mond en neus geen bijzondere kenmerken vertoonden. De gelaatsuitdrukking was vriendschappelijk en zo was ook het hoofdknikje bedoelt.

De handen van de jonge vrouw waren zichtbaar en steunden op de knieën, met de handpalmen naar beneden. De houding was deze van iemand die gezeten is op een stoel, volgens de getuige was deze er een van een veel voorkomend type".

De getuige onderstreepte dat hij en zijn vrouw helemaal geen angst hadden. Maar op het ogenblik dat hij ging slapen, voelde hij zich wel zenuwachtig. Zonder twijfel kunnen we voor dit geval de lijn doortrekken naar de Maria-verschijningen. Nochtans treedt het religieuze aspekt, net zoals bij de verschijning van 1908, niet direkt op de voorgrond; er was geen boodschap en geen herhaling. De katholieke kerk heeft zich voor de feiten van 1918 nooit geinteresseerd.

(wordt vervolgd)

NOTA'S EN REFERTES

(16) Observatoire Royal de Belgique (Brussel). Ciel et Terre: volumes 16 en 17.

(17) FORT, Charles H.: New Lands (Ace books, New York - 1973) p. 158-160.
De dokumenten van het observatorium werden niet geraadpleegd. De auteur ontleende de gegevens aan het relaas van Fort. Wat de classificatie van de Belgische gevallen betreft:
Bree: juli 1892 - Fort, p. 158 (GESAG cat. n° 1124)
Oostende: 17 augustus 1893 - Fort, p. 158 (GESAG cat. n° 1125)
Middelkerke: 5 september 1893 - Fort, p. 158 (GESAG cat. n° 1126)
Leuven: rond 25 juni 1894 - Fort, p. 158 (GESAG cat. n° 1121)
Brussel: 16 september 1895 - Fort, p. 159 (GESAG cat. n° 1122)
Middelkerke: 24 januari 1896 - Fort, p. 159-160 (GESAG cat. n° 1123)
Oostende: 18 februari 1896 - Fort, p. 160 (GESAG cat. n° 1127)
Oostende: 21 februari 1896 - Fort, p. 160 (GESAG cat. n° 1128)
Oostende: 6 april 1896 (11:57) - Fort, p. 160 (GESAG cat. n° 1129)
Oostende: 6 april 1896 (12:01) - Fort, p. 160 (GESAG cat. n° 1130)
Blankenberge: 7 april 1896 (14:35) - Fort, p. 160 (GESAG cat. n° 1131)
Blankenberge: 7 april 1896 (14:51) - Fort, p. 160 (GESAG cat. n° 1132)
* WILKINS, Harold T. vermeldt in Vliegende Schotels in Actie (Servire, Den Haag) op p. 161:
... in 1894, 1895 en 1896 hoorde men in België nimmer opgehelderde ontploffingen, zo ook boven het Kanaal en in Southampton...
In de Engelse versie, Flying Saucers On The Attack (Ace books, New York 1954) op p. 194.

(18) BONABOT, Jacques en NELWER, W.: Enquêtes en onderzoekingen. Dossiers van 3 oktober 1972 (GESAG cat. n° 516).

(19) BONABOT, Jacques en NELWER, W. Enquêtes en onderzoekingen. Dossiers van 3 oktober 1972 (GESAG cat. n° 564)
De verschijningen van Pittem kwamen aan het licht dankzij de vrouw van de auteur, dewelke destijds in een ziekenhuis werkte en er een dokter verteld had over zijn interesse voor niet-geidentificeerde luchtverschijnselen.
* Met betrekking tot de verschijningen van Pittem kan men ook de volgende bron raadplegen: Bulletin du GESAG (UFO INFO) Brugge, maart 1976, n° 43, p. 16: "Waar men gaat langs vlaamse wegen..." BONABOT Jacques & NELWER W., met enkele bedenkingen van DE GROOTE Rudy.

IN ONS VOLGEND NUMMER

- Het verslag van een recente NL-melding uit Dordrecht (Nederland).
- Een aanvullende getuigenis i.v.m. "de zaak Schiedam".
- Een lijst van alle Belgische UFO/IFO-waarnemingen die door de SVL verzameld werden voor de periode van 1980 tot en met 1983.

FOTOGRAFISCHE BEWIJZEN VAN EEN MERKWAARDIG LICHTVERSCHIJNSEL

Een enquête van Gérard BENETEAU, met commentaar van Fernand LAGARDE.

Onder de titel "Uitzonderlijk: niet ver van La Baule, 10 foto's van wat een in een weide geland UFO-verschijnsel kan zijn" (*) publiceerde het bekende Franse UFO-tijdschrift "Lumières Dans La Nuit" het verslag van een opmerkelijke waarneming. Op 6 februari 1982 zou iemand uit West-Frankrijk tien kleurenfoto's gemaakt hebben van een vreemd lichtverschijnsel dat zich vlakbij de grond bevond.
Maar vooraleer verder in detail te gaan, eerst een nota over de kwaliteit van de gereproduceerde foto's:
In een brief van 15/11/1983 schrijft Dhr. Raymond VEILLITH aan de SVL Direktie: "Wat de tien foto's betreft die dichtbij La Baule genomen werden, de originelen zijn in handen van de getuige; en de enige afdrukken, op papier, die ik gekregen heb waren in kleur; ik kan u zeggen dat datgene wat in LDLN verschenen is, daar goed mee overeenkomt." Er waren dus geen originele afdrukken voorhanden zodat we ons genoodzaakt zagen om de foto's rechtstreeks uit LDLN over te nemen. Niettegenstaande dit kunnen we schrijven dat de in SVLT afgedrukte reprodukties een betrouwbare weergave zijn van de originele foto's, uitgezonderd de grijswaarde van de lucht, die op onze afdrukken lichter is en verkeerdelijk doet vermoeden dat de foto's overdag gemaakt werden. Maar ook daarover meer in de tekst.

Vertaling: Wim VAN UTRECHT.
Met dank aan Raymond VEILLITH, uitgever van LDLN.

(*) "Exceptionnel: près de La Baule dix photos qui pourraient être celles du phénomène OVNI posé sur un pré" in LDLN n° 229-230 (juli-augustus 1983) op p. 32.
Lumières Dans La Nuit - LDLN: 30250 SOMMIERES. Frankrijk.

GETUIGE: Dhr. X, 20 jaar, wenst anoniem te blijven.

PLAATS VAN DE WAARNEMING: Aan de vijvers van Sandun, in de gemeente Guérande.
Departement: Loire Atlantique. Frankrijk.

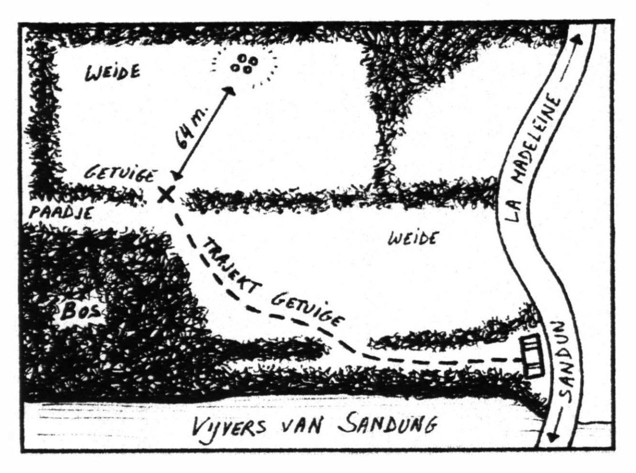
DATUM VAN DE WAARNEMING: 6 februari 1982.

HET RELAAS

Het is ongeveer 21.00 u. Dhr. X komt met de auto terug van La Madeleine en rijdt in de richting van La Baule. Hij neemt juist één van de bochten vóór de vijvers van Sandun, wanneer hij rechts van zich, ter hoogte van de bomen, een groot oranje-rood licht opmerkt waarvan hij de diameter op 10 meter schat. Even later verdwijnt het achter de bomen. De getuige besluit om te stoppen en het verschijnsel van dichterbij te gaan bekijken. Hij parkeert zijn wagen op een berm, op enkele meters afstand van de vijvers (zie schets). De jongeman moet ongeveer 100 meter afgelegd hebben vanaf het ogenblik dat hij het licht voor het eerst waarnam. Gewapend met een fototoestel, een FUJICA Ax5, springt hij uit de auto, steekt een weide over en rent op goed geluk naar de plaats waar hij dacht de UFO te hebben zien dalen. Dhr. X kent de omgeving goed want hij komt er regelmatig vissen. Als zijn ogen aan de duisternis gewend zijn geraakt zet hij zijn weg verder langs een bosje dat de vijvers afboordt. Uiteindelijk komt hij aan een opening in de struiken, die daar gemaakt is om de achterliggende grond voor landbouwdoeleinden te kunnen exploiteren. Voor hem ligt een zacht glooiende weide (helling van 30 %) waar het gras zeer kort is. Daar ziet hij, op enkele tientallen meters afstand een lichtgevend verschijnsel dat zich nabij en op de grond voortbeweegt. Hij observeert dit verschijnsel gedurende enkele sekonden en begint dan foto's te nemen. Gedurende een periode die geschat wordt op één minuut maakt hij 10 opeenvolgende foto's van het merkwaardige fenomeen. De begrijpbare zenuwachtige toestand van de getuige wordt alsmaar erger en hij begint zich ongerust te voelen. Opeens is er een lichtflits van een zeer heldere en uitgesproken witte kleur. "Alsof ik een slag in het gezicht kreeg", zo vertelde de getuige me later. Op dat moment voelt hij de paniek in zich opkomen. Hij maakt rechtsomkeer, vlucht in de richting van zijn auto, en rijdt

zo snel hij kan naar huis. Thuisgekomen vertelt hij het avontuur aan zijn ouders die hem aanraden om te gaan slapen en geen onzin te vertellen. Het is pas later, nadat de film ontwikkeld is, en hij er de echtheid van zijn verhaal mee kan staven, dat hij zijn waarneming in detail zal kunnen vertellen.

Tenslotte contacteert hij LDLN. Het adres daarvan vond hij in het boek "Le nouveau défit des OVNI", dat zijn grootvader bezit.

DETAILS M.B.T. HET VERSCHIJNSEL DAT OP DE GROND WERD WAARGENOMEN

Op het ogenblik dat dhr. X. aan de ingang van de weide arriveerde, was het eerste dat hij zag een kleine bol met een diameter van ongeveer 50 centimeter. Hij nam een foto. De bol bewoog zich onregelmatig over het grondoppervlak.

Vervolgens zag hij dat er een tweede bol naast de eerste was verschenen en dat de twee "voorwerpen", blijkbaar willekeurig, in verschillende richtingen heen en weer bewogen. Dhr. X nam er drie opeenvolgende foto's van. Het was op dat moment dat hij naast de twee bollen nog een derde zag verschijnen. Hij werd er zich toen van bewust dat de bollen niet vanuit de lucht kwamen, maar dat ze spontaan, ter plaatse, ontstonden alsof ze uit het niets tevoorschijn kwamen. Hij nam nog drie foto's achter elkaar waarop, zoals later zou blijken, de drie bollen duidelijk te onderscheiden zijn.

Daarna verscheen er nog een vierde bol. Dhr. X nam nog drie foto's maar ondertussen waren zijn zenuwen al te erg op de proef gesteld, en werd hij ongerust uit schrik dat "zij" hem zouden kunnen zien. Het was slechts enkele sekonden nadat hij die laatste foto's getrokken had dat de zeer intense lichtflits zich voordeed. Hierdoor raakte de getuige zodanig in paniek dat hij, dwars door de weide, terugliep naar zijn wagen.

Hij kan onmogelijk preciseren of het verschijnsel na zijn vertrek nog voortduurde. Op zijn terugweg zag hij geen licht dat hem van ver of dichtbij volgde. Men kan veronderstellen dat het verschijnsel nog enige tijd op dezelfde plaats is gebleven en aldaar zijn aktiviteiten heeft voortgezet.

REAKTIES VAN DE GETUIGE

Toen hij me zijn waarneming vertelde was hij zeer verbaasd dat hij zijn auto verlaten had om dichterbij te gaan kijken. In de nabijheid van zo'n vreemd verschijnsel had hij zich trouwens minder dapper gewaand. Toen hij thuiskwam verweet zijn moeder hem dat hij bij het verlaten van de auto geen regenjas had aangedaan ondanks de koude temperaturen van die februari-nacht. De getuige zei dat hij zich niet door het verschijnsel aangetrokken voelde, "ik ging er gewoon naartoe, verder niets", aldus de getuige.

Oog in oog met het verschijnsel merkte dhr. X direkt het zeer grote verschil tussen het licht dat hij eerst vanuit de wagen had waargenomen en het "ballet" dat de kleine bollen in de weide opvoerden.

Gedurende gans de waarneming werd er geen enkel geluid gehoord. De getuige was helemaal niet zelfzeker toen hij de foto's maakte. Hij zei me: "ik had schrik dat ze me gadesloegen". Het was op het ogenblik van de flash dat hij zich opeens de radioberichten herinnerde over mensen die door UFO's ontvoerd waren, enz... Met dit in gedachte, tesamen met de schok die de lichtflits bij hem veroorzaakte, vluchtte hij weg. Zijn psychologische toestand motiveert die reaktie. Zij heeft hem er in elk geval toe aangezet om op die manier te reageren.

OP ZOEK NAAR EEN RATIONELE VERKLARING

De theorie die bij elke doorwinterde ufoloog in de gedachte opkomt is de mogelijkheid van een trucage, uitgevoerd door de reflektie van een lamp in een glasraam te fotograferen met als achtergrond een reëel landschap.

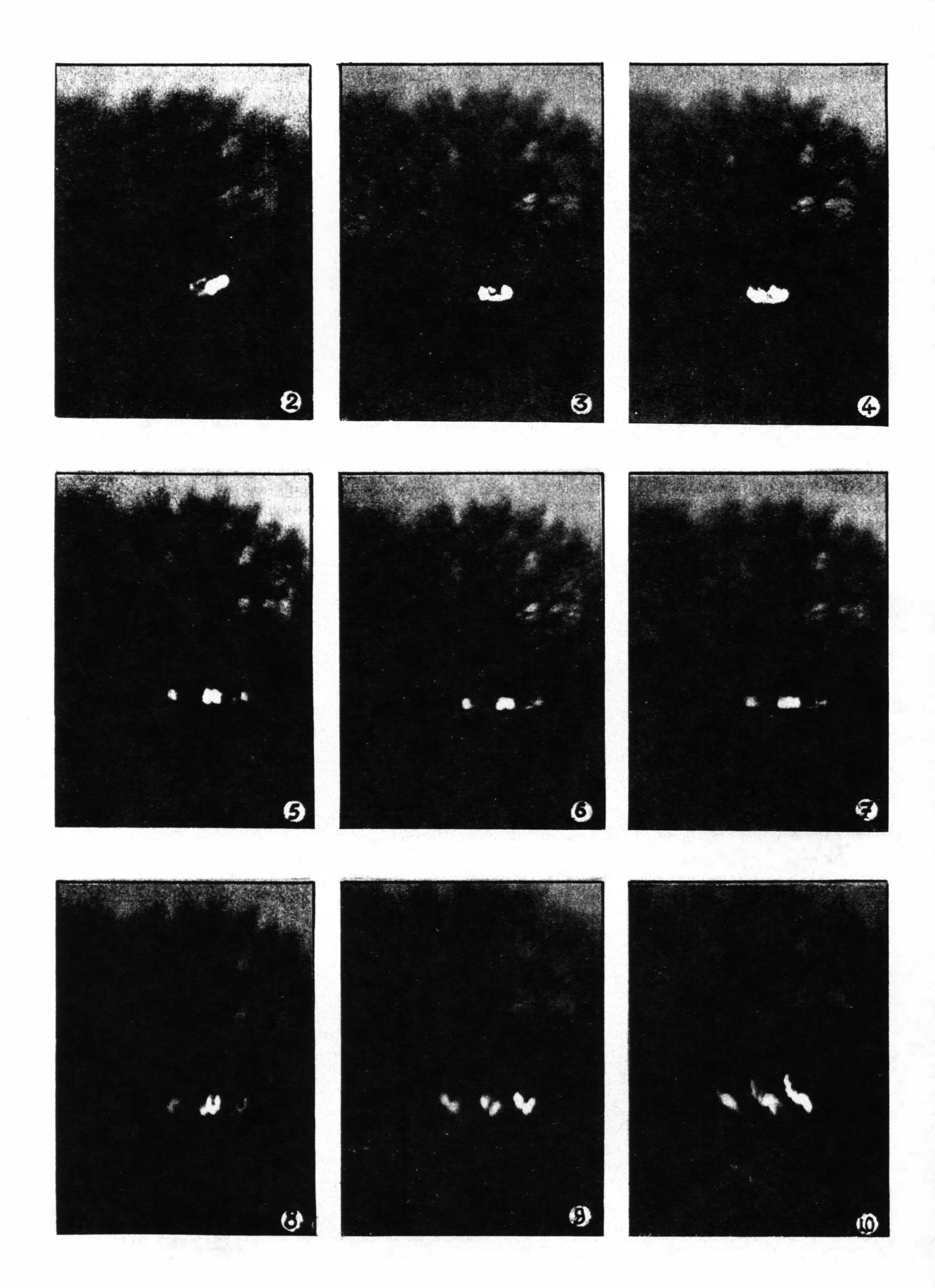
Natuurlijk blijft die mogelijkheid bestaan, zelfs al men van het tegenovergestelde overtuigd is. Er zijn nochtans een aantal bezwaren die in het nadeel van deze theorie pleiten. Zo is er de diskretie waarmee deze enquête geleid werd door het "Réseau de Surveillance LDLN" (een afdeling van LDLN die zich specialiseert in de organisatie van waarnemingsavonden en in het experimenteel uittesten van hypotheses. De auteur van dit artikel is de verantwoordelijke van deze afdeling. - NvdR). Bovendien wenst de getuige absoluut anoniem te blijven, zowel wat zijn naam als zijn woonplaats betreft. Wij respekteren die voorwaarden omdat we weten in welke mate de getuigen van een interessante waarneming soms lastig gevallen worden, en zeker wanneer er sprake is van foto's die zijn beweringen ondersteunen. Trouwens iemand die een grap ineensteekt kan nooit lang weerstaan aan de kansen om hiervan te profiteren, en dan meestal ten koste van de ondezoeker. Men moet zich ook realiseren dat het hele onderzoek (twee enquêtes op het terrein, verschillende confrontaties met de getuige, een aanzienlijke briefwisseling, de metingen en het deskundig onderzoek van de negatieffilm) drie maanden geduurd heeft... Niettegenstaande dit zullen sommige ufologen blijven twijfelen.

De enquêteurs tijdens hun onderzoek van de waarnemingssite.

De tweede theorie, nog steeds in de context van het rationele, is die van de misinterpretatie, en er bestaat in de ufologie een heel arsenaal van bijeengezamelde misinterpretaties. Van het eerste ogenblik af kan deze theorie opzij geschoven worden. Houden we geen rekening met de verklaringen van de getuige, dan zijn er nog de foto's die ons duidelijk genoeg een lichtverschijnsel tonen dat zich op de grond, of enkele centimeters erboven, voortbeweegt. Er valt geen enkele "solide" struktuur te bespeuren, voor, achter of langs weerszijden van het lichtverschijnsel , en dit van de eerste tot de laatste foto. Maar laten we, voor alle zekerheid, een overzicht geven van verschijnselen die eventueel op die plaats verkeerd geinterpreteerd kunnen worden, en die hetzelfde aspekt hebben als het gefotografeerde fenomeen. De lichten van een tractor ? Zeker niet, er werd geen enkele metaalstruktuur gefotografeerd. Bovendien heb ik in de weide geen enkel bandenspoor van een tractor teruggevonden, en een tractor, dat weegt wat ! Een ballonsonde ? Laten we ernstig blijven ! Terloops vermeld ik nog dat er geen woning staat binnen een straal van 250 meter. Natuurlijk zijn het ook geen dwaallichtjes.

Maar er bestaat nochtans een mogelijke natuurlijke uitleg, namelijk het wetenschappelijk slecht gekend fenomeen van de bolbliksem. Wat de getuige gezien heeft was een groot oranjeachtig licht dat tot aan de boomtoppen daalde en leek neer te strijken. Toen hij bij de weide kwam waar het verschijnsel scheen te zijn neergekomen, zag hij echter alleen maar kleine witte lichtbollen. We kunnen dit interpreteren als een elektrisch veld dat door de wolken verwekt werd en de lucht ioniseerde. Wanneer dit in de onmiddellijke omgeving van een intens elektrisch veld terecht komt gaat dit bij de val gepaard met lichtgevende eigenschappen en het ontstaan van vuurbollen. Maar de levensduur van een bolbliksem overschrijdt de 10 sekonden niet, terwijl in dit geval de waarneming ongeveer 1 minuut duurde: de minimum-tijd om tien foto's te kunnen nemen. (Volgens sommige bronnen kunnen bolbliksems wel langer dan 10 sekonden zichtbaar blijven. Sommige wetenschappers gewagen zelfs van "verschillende minuten"... - NvdR.) Daar komt nog bij dat er een belangrijke vereiste is voor de vorming van bolbliksems, namelijk de aanwezigheid van een onweer. Volgens de meteorologische gegevens was dit niet het geval op het tijdstip en de plaats van de waarneming. Maar aangezien we nog weinig afweten van bliksems mogen we deze mogelijkheid niet volledig uitsluiten.

2
3
4
5
6
7
8
9
10

STUDIE VAN DE FOTO'S

Wat het eerst opvalt bij het bekijken van de tien foto's is dat de lichtgevende bolletjes steeds in beweging zijn, bij de drie laatste foto's komt daar ook nog een beweging van de camera bij, te wijten aan de nerveuze toestand van de getuige. Op elke foto zien we dat de bollen een lichtspoor op de grond werpen, men zou kunnen denken dat de verplaatsing van de bollen hiervoor verantwoordelijk is, maar als we de afdrukken goed bekijken zien we dat dit niet zo is. Volgens de positie van de bomen die achter het verschijnsel staan, verplaatsen de bollen zich niet, zij moeten inderdaad ter plaatse "gehuppeld" hebben zoals de getuige beweert. Op de eerste foto zien wij duidelijk een korte verplaatsing van de eerst opgemerkte bol. Dit veroorzaakt een soort "sliert" op de foto: het fototoestel heeft een verplaatsing op de film vastgelegd die voor het oog te snel was om gezien te worden. Het lichtspoor dat de bollen op de grond projekteren is merkwaardig, het omgeeft het verschijnsel niet zoals het schijnsel van een elektrische lamp zou doen dewelke het licht uniform rond zich verspreidt. Op de foto's merken we daarentegen dat dit spoor alleen maar aan de zijkant van het fenomeen bestaat. Daar zit volgens mij één van de bewijzen dat we met een authentiek verschijnsel te maken hebben. Het is bijzonder spijtig dat de getuige niet langer is blijven kijken. In ieder geval kunnen we met zekerheid zeggen dat het hier geen kunstmatig fenomeen van menselijke oorsprong betreft. Het kan ofwel om een onbekend elektro-magnetisch verschijnsel gaan, ofwel om een levend iets met een fysisch voorkomen en een gedrag dat niet direkt in onze denkwereld past. Men kan zich in dat geval alleen maar verheugen op een eventueel kontakt in de toekomst... wie weet ?

TECHNISCHE ANALYSE VAN DE FOTO

Het eerste dat we controleerden was of er geen stofdeeltjes aan de gelatine-laag vastplakten. Een fout kan zich voordoen op één foto, maar niet op tien, en zeker niet onder deze vorm waarbij er een geleidelijke ontwikkeling bij het gefotografeerde zichtbaar is. Bij scheerlicht werd er niets waargenomen. Het zijn ook geen mikroskopische luchtbellen die uiteengespat zijn tijdens de ontwikkeling of de fabrikatie van de film, en het is ook geen fout in de gelatine-laag zelf.

Met betrekking tot de analyses verduidelijk ik dat ze uitgevoerd werden in twee openbare laboratoria. In één daarvan werken leden van LDLN. We hebben dus gebruik gemaakt van de bekwaamheid van professionele fotografen.

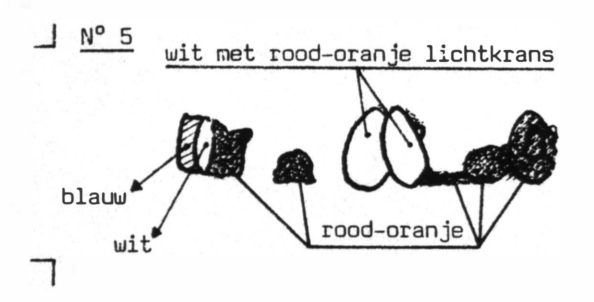
BESCHRIJVING VAN HET VERSCHIJNSEL AAN DE HAND VAN DE REPRODUKTIES

(Door Fernand LAGARDE, de voornaamste medewerker van LDLN)

DRIE KARAKTERISTIEKE FOTO'S:

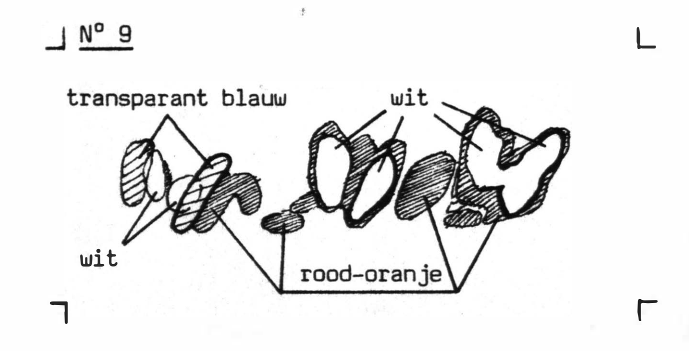
N° 1 - Dit is de verbazingwekkendste en eigenaardigste van de 10 foto's. Typerend voor deze foto zijn de twee oranje-rode lichtsporen die onder het eigenlijke objekt beginnen en waarvan de heldere kleur naar links toe steeds zwakker en donkerder wordt, om uiteindelijk met de duisternis samen te smelten. Deze lichtsporen zijn zichtbaar tot en met foto n° 4.

N° 5 - Het lichtspoor is verdwenen en men ziet drie afzonderlijke groepen van objekten. Links een groep met drie kleuren: blauw, wit, rood. In het midden een geisoleerde vorm van oranje-rode kleur. Rechts twee witte vormen gevolgd door een aantal oranje-rood getinte vormen. De blauwe kleur De blauwe kleur blijft zichtbaar tot en met foto n° 10.

N° 9 - De blauwe kleur links is verdubbeld. Het is geen effekt dat te wijten is aan een beweging van de camera: als we het geheel beschouwen krijgt men de indruk dat er twee duidelijke formaties zijn van lichten die in een verschillende richting staan, de voorste hellend naar rechts. De blauwe kleur is doorzichtig, erachter zijn nog andere witte vormen zichtbaar. Men onderscheidt drie groepen. Deze van links heeft dus twee blauwe vormen met in het centrum twee witte vormen en rechts een oranje-rode vorm. De middelste groep telt twee witte vormen waarvan de voorste duidelijk naar rechts helt, net zoals de voorste blauwe kleur van de eerste linkse groep. Tenslotte rechts twee witte vormen die zich in dezelfde schuine stand bevinden. Tussen de twee laatste groepen is er nog een oranje-rode vorm, dewelke eveneens naar rechts overhelt.

Deze lichtvormen van verschillende kleuren doen ons onvermijdelijk denken aan dwaallichten. Ik ben niet bevoegd om hierover een definitieve uitspraak te doen maar ik kan niet anders dan een verband zien tussen deze "bewegende vormen die boven de grond ontstonden" en zulke natuurverschijnselen, zelfs als dhr. Benéteau nog nooit gelijkaardige dwaallichten gezien heeft. Hij zegt ons dat hun hoogte nooit de meter overschrijdt, en de berekeningen hebben aangetoond dat deze lichtvormen niet groter waren dan 0,95 m.

AANVULLENDE GEGEVENS

Meteorologie: voor 6 februari 1982, omstreeks 21.00 u: het motregende, de temperatuur bedroeg 9° C onder thermometerhut, en er woei een zwakke wind met een maximumsnelheid die onder de 25 km/u bleef. (Lokaal station van de Météologie Nationale)

Geologie: leucograniet van Guérande, glimmer en mica. Ertsaders van micro-kwartsiet in de nabijheid. Grote breuklijnen, één ten zuidwesten en één ten zuidoosten van Guérande. De omgeving wordt bovendien doorkruist met kleinere breuklijnen.

Regionale geografie: de waarnemingsplaats ligt op 10 km van de oceaan en grenst aan het "Parc Régional" van "Grande Brière", een omgeving bestaande uit kleine meren en moerassen. De monding van de Loire ligt op 10 km afstand.

Archeologie: op 800 m ten noorden van de site staat er een dolmen, 3 km zuidelijk staat er nog één.

INLICHTINGEN BETREFFENDE DE WAARNEMINGSPLAATS

Deze ligt vlakbij de uitgestrekte vijvers van Sandun. De afdamming ligt op 800 m van de site. Er is ook een klein bos tussen de vijvers en de plaats van het gebeuren. In de onmiddellijke omgeving zijn er geen hoogspanningslijnen. Er zijn ook geen telefoon- of elektriciteitskabels in de buurt. Er zijn wel veel kleine steengroeves.
Op de grond werd er geen enkel spoor gevonden, noch op het gras, noch op de grond zelf. De gemeten radio-aktiviteit was normaal, en de voor onderzoek meegenomen insekten vertoonden ook geen afwijkingen (deze verifikaties werden twee keer uitgevoerd op twee maanden tijd).

We signaleren nog dat er recentelijk heel wat gevallen gerapporteerd werden uit deze streek. Namelijk uit La Baule, St. Nazaire, enz...

INLICHTINGEN BETREFFENDE DE GETUIGE

De getuige is een evenwichtige jongeman van 20 jaar. Brengt zijn tijd door met vissen en beoefent daarbuiten nog andere populaire sporten. Heeft geen bijzondere interesse voor science-fiction en heeft slechts één enkel boek over UFO's gelezen, namelijk dat van zijn grootvader. IQ normaal. Studieniveau: humaniora en hoger. Houdt van fotografie, wat verklaart waarom hij een fototoestel bij zich in de auto had liggen. Heeft geen omlijnde opinie over het UFO-fenomeen.

Gebruikte fototoestel: Fujica Ax5. Film: 400 ASA negatief, kleur.

COMMENTAAR (F. LAGARDE)
De foto's.

Op alle afdrukken is er een roodgetinte achtergrond zichtbaar dewelke niet overeenkomt met de natuurlijke kleur die eerder zwart had moeten zijn. Ik heb geen idee wat de reden daarvan kan zijn. (Alle foto's, uitgezonderd foto n° 1, verschenen in zwartwit in LDLN. Door het copieëren van de foto's voor SVLT is het contrast tussen de donkere voorgrond en de lichtere achtergrond nog explicieter geworden. Misschien wijst de rode kleur van de lucht in de richting van bijzondere atmosferische omstandigheden -ionisatie?- die bij het ontstaan van de waargenomen fenomenen een rol hebben gespeeld. - NvdR).

Op alle foto's is een beweging van de camera zichtbaar. Dit merken we aan de takken van de boom op de achtergrond. Foto n° 6 is de scherpste. De oorzaak van de beweging kunnen we toeschrijven aan de opwinding en de emoties van de getuige die begrijpelijkerwijs zonder statief heeft moeten werken.

Het gefotografeerde.
In de enquête is er sprake van lichtgevende bollen. Ik neem aan dat het soms moeilijk is om een passende term te vinden voor het waargenomene, maar de term "rond" schijnt niet volledig overeen te komen met wat er gezien werd, want op alle afdrukken, en ook op foto n° 6 waarvan de horizontale en vertikale beweging verwaarloosd mag worden, ziet men witte of oranje vormen die eerder eivormig zijn en lijken rechtop te staan.

De professionele fotograaf met wie ik over de foto's gesproken heb, merkte dit ook op en sprak zelfs van vlammen...

AUTHENTICITEIT VAN DE FOTO'S
Daarover bestaat geen twijfel. Het is relatief gemakkelijk om één of twee foto's te trukeren, maar het is veel moeilijker om er tien te maken waarop men ook nog een geleidelijke ontwikkeling kan volgen. Zo'n poging zou trouwens een voorstelling zijn geworden van iets dat meer lijkt op wat men zich van een UFO voorstelt. Men kan veronderstellen dat een vervalser eerder het idee zou hebben om iets klassiekers en "indrukwekkenders"af te leveren.

Ik kan hier trouwens niet onvermeld laten dat de getuige mij in de loop van onze briefwisseling een gedateerd en ondertekend attest heeft bezorgd, waarin hij bevestigt dat hij die avond van de 6de februari 1982 wel degelijk foto's genomen heeft van een onbekend verschijnsel, en dat het niet om een getrukeerde montage gaat met de bedoeling een grap uit te halen. Van zijn eerlijkheid was ik immers al overtuigd, maar daar zit het probleem niet.

Eenmaal aangenomen dat de foto's authentiek zijn, rijst de vraag wat er dan juist gefotografeerd werd. Mijn twijfelende fotograaf heeft me gesuggereerd dat iemand misschien een vuurtje had aangestoken met wat bijeengezamelde houtresten. Maar zoiets vereist een medeplichtigheid, een voorbereiding en een controle van de vlammen om ze er zo uit te laten zien als op de foto's. Erg onwaarschijnlijk dus. Daar komt nog bij dat er dan sporen van de verbranding zouden zijn achtergebleven dewelke de onderzoekers zeker ontdekt zouden hebben.

Dhr. Benéteau heeft alle hypotheses in ogenschouw genomen, maar hij preciseert niet waarom hij die i.v.m. de dwaallichten verwerpt.

Ik heb geen enkele persoonlijke ervaring met dit verschijnsel, direkt of indirekt, en ik heb dus beroep moeten doen op de oude Larousse van de 20ste eeuw, die de volgende definitie geeft: "Lichte en vluchtige vlam geproduceerd door de spontane ontbranding van onder druk opstijgende fosfor-waterstof, die vrijkomt in moerassige gebieden en in begraafplaatsen waar dierlijke resten tot ontbinding komen". (Om precies te zijn: dwaallichten ontstaan uit ontbranding van methaan, carbondioxide, stikstof en fosfine, en doen zich vooral voor in gebieden waar organische stoffen -ook plantenmateriaal- aan het rotten zijn. - NvdR).

Hoewel er in de omgeving geen begraafplaats is (het is moeilijk te achterhalen of er ooit een dier op die plaats begraven werd), bestaan er wel uitgestrekte moerassen die de Grande Brière vormen en vandaag de dag deel uitmaken van het regionaal natuurpark van Brière. De waarnemingsplaats ligt in dit park, samen met de door een dam omringde vijvers van Sandun die zich uitstrekken over ongeveer 1400 m. De D48-snelweg waarop de getuige zich bevond, doorkruist de vijvers.
De plaats waar het verschijnsel zich voordeed ligt op slechts 130 m van de vijvers, en het moeras begint op 2,5 km ten oosten ervan. De hypothese dat het misschien om dwaallichten gaat verdient dus nader onderzoek.

Ik heb met dhr. Benéteau hierover gesproken, en hij toonde zich tijdens ons onderhoud een "specialist" inzake dwaallichten. Hij antwoordde me dat zulke verschijnselen helemaal niet gelijken op wat er gefotografeerd werd: "Vanop 64 meter hebben zij een nevelachtig aspekt. De hoogte van de vlammen bereikt zelden één meter, ze gedragen zich eerder als steekvlammen waarvan de duur zelden de 10 sekonden overschrijdt; ze verplaatsen zich niet tenzij er een lichte wind hen meevoerd, maar dat gebeurd weinig omdat het verschijnsel stopt wanneer de omringende hitte daalt. Ik heb nooit definitief kunnen uitvinden hoeveel centigraden er nodig zijn voor de verschijning van dwaallichten, maar het is wel noodzakelijk dat de grond een beetje warm is, het is trouwens om die reden dat ik mijn waarnemingsavonden alleen organiseer op nachten die een warme dag opvolgen."

Allereerst moeten we de werkelijke afmetingen van het gefotografeerde verschijnsel te weten komen. We kennen de afstand tussen het fototoestel en het onderwerp (zie schets van de waarnemingsplaats op p. 17), de brandpuntsafstand: 50 mm en de lineaire vergroting van de gepubliceerde foto's: 4 (deze gegevens werden me op eigen verzoek toegestuurd).
Vervolgens heb ik de scherpste afdruk gebruikt (n° 6) en verkreeg ik voor de werkelijke hoogte 0,95 m en voor de lengte 5,12 m. Deze laatste is echter afhankelijk van de hoek waaruit het onderwerp gefotografeerd werd zodat er een correctie nodig is, en we de lengte kunnen schatten op ongeveer 7 m.

Tegenover deze mogelijke verklaring staat de ervaring van de enquêteur. Wij zijn de 6de februari, in het hartje van de winter, en uit de tekst leren we dat de moeder van de getuige deze verweten had dat hij om zich te beschermen tegen de koude, zijn vest niet had aangetrokken. Niet warm genoeg dus voor een dwaallicht.

Al bevindt het moeras zich dichtbij, toch ligt het in feit 10 m lager dan de waarnemingsplaats die zich op een hoogte van 20 m bevindt. Men kan suggereren dat het moeras door de tijden heen verschoven is, maar Dhr. Benéteau verzekert me dat de ondergrond rotsachtig is (graniet en gneis). Het zou dus uitgesloten zijn dat deze aanleiding heeft gegeven tot het ontstaan van dwaallichten.
Van de andere kant heb ik in geen enkel recent of oud boek een aanwijzing gevonden dat er in dit uitgestrekte gebied dwaallichten voorkomen, niettegenstaande de voorwaarden gunstig lijken.

De dwaallicht-hypothese wordt dus niet ondersteund door de aard van de grond, en ook de afwezigheid van een geschikte temperatuur vormt een probleem. Daarbij komen nog de omstandigheden die de getuige (volgens zijn eigen zeggen) ertoe aangezet hebben om zijn wagen te stoppen, en die hem precies naar die weide leidden (een gebied dat hij goed kent), zonder dat hij zijn fototoestel vergeet dat geladen is met een film van 400 ASA. En tenslotte mogen we ook de lichtflits niet vergeten die de getuige op de vlucht joeg. Dit is zeker niet het gedrag dat we mogen verwachten van een eerlijk dwaallichtje.

CONCLUSIE

Wij hebben te maken met 10 authentieke foto's van een echt en uitzonderlijk verschijnsel die integrale publikatie verdienen in LDLN (en SVLT - NvdR).
Nochtans kunnen ze me er niet van overtuigen dat het om een verschijnsel gaat dat gelijk gesteld mag worden met het UFO-fenomeen. Bij mijn weten zou het de eerste keer zijn dat het zich op deze manier voordoet.
Daarentegen heb ik de indruk, de argumenten die zulks tegenspreken ten spijt, dat onze getuige wel degelijk dwaallichten gefotografeerd heeft. Er vloeien inderdaad tegenstrijdigheden uit voort waarvoor ik geen verklaring kan geven. Ik laat het dan ook aan de lezer over om zich een eigen opinie te vormen.

RECENTE MELDINGEN *(vervolg van p. 24)*

en mistige avonden kan dit bijzonder indrukwekkend overkomen. Er zijn natuurlijk ook andere verklaringen mogelijk, zoals bijvoorbeeld scoutsgroepen die zich in het nabijgelegen Nieuwenhovenbos met schijnwerpers amuseerden, enz...

Midden augustus 1981 deed de jonge getuige nog een waarneming van een nachtelijk licht. Hiervoor werd een helikopter als mogelijke verklaring voorgesteld. Het vliegveld van Sint-Truiden ligt namelijk niet ver van de waarnemingsplaats.

RECENTE MELDINGEN

Met de "recente meldingen worden bedoelt: de belangrijkste UFO en IFO-waarnemingen die dateren van maximum 6 maanden voor de uitgiftedatum van het SVL Tijdschrift waarin ze gepubliceerd worden.
De evaluaties die voorafgegaan worden door het symbool "-" zijn onzeker.

<u>HALLE (Antwerpen) - 08/11/1983 (tussen 19.30 u en 19.45 u)</u>

Omstreeks half acht 's avonds, nadat zij haar zoontje in bed had gestopt, hoorde mej. M.H. (25) een aanhoudend rommelend geluid dat van buiten leek te komen. Meteen maakte zij haar man, dhr. D.S. (30), op het geluid attent. Deze laatste ging daarop naar de achtertuin in de hoop de oorzaak ervan te kunnen lokaliseren. Buiten gekomen zag hij op ongeveer 45° boven de horizon twee bolvormige lichten die "boven" het huis van de achterburen hingen. Het verschijnsel bewoog zich langzaam van het oosten, via het westen, naar het zuiden. M.H. was ondertussen ook even naar buiten gekomen maar bleef slechts enkele sekonden toekijken. De meeste details komen dus van D.S. die beweert dat de lichten een witgele kleur hadden en dat ze met een zachtgolvende beweging voorbijvlogen. Hij vermoedt dat het om één voorwerp ging met twee grote lichten erop. De schijnbare afmetingen van elk licht schat hij op ±3/4 de grootte van de maan. Ze hingen horizontaal en zeer dicht bij elkaar. Het voorwerp vloog in een halve cirkel rond de waarnemingsplaats, vooraleer het achter de bomen uit het zicht verdween. Tijdens de waarneming zelf werd er geen geluid gehoord.
(M.H. & D.S. aan Dirk HAERTJENS / Dirk HAERTJENS aan Wim VAN UTRECHT / Afzonderlijk interview met de getuigen op 17/11/1983)

<u>SVL EVALUATIE:</u> - HELIKOPTER

Op het eerste zich wijzen sommige details in de richting van de landingslichten van een vliegtuig. Nochtans is er een element dat deze mogelijkheid tegenspreekt. Het voorwerp dat de getuigen waarnamen moet twee heldere lichten op de zijkant gedragen hebben, aangezien deze steeds zichtbaar bleven toen het een bocht rond de getuigen maakte. Nemen we aan dat de lichten wel vooraan op het tuig stonden, dan moet het vlieggedrag van het voorwerp erg ongewoon zijn geweest omdat de voorkant dan de hele waarneming naar de getuigen gericht bleef. Een helikopter is daar eerder toe in staat. Vandaar onze evaluatie, weliswaar onder alle voorbehoud. De golvende beweging die dhr. D.S. waarnam werd niet door M.H. opgemerkt. Dit waarschijnlijk omdat zij maar enkele sekonden bleef kijken. Het is niet zeker of er een verband bestaat tussen het geluid dat vlak voor de waarneming gehoord werd en het geziene voorwerp. De getuigen zelf zijn betrouwbaar en menen dat het om een nieuw soort (militair) vliegtuig ging. Ze zijn helemaal niet in UFO's geinteresseerd. Vermelden we tenslotte nog dat er zich, zoals bekend, ~~zes~~ 8 uren voor de waarneming een aardbeving voordeed in de omgeving van Luik.

<u>SINT-TRUIDEN (Limburg) - ±10/08/1983 (rond 21.30 u)</u>

De getuige Filip REKOMS, 14 jaar, schrijft ons: "Het was rond 10 augustus 1983. Ik was van plan om naar satellieten te gaan kijken en kreeg ook een heldere satelliet te zien, maar eens in de aardschaduw gekomen werd ze helderder. Ik nam mijn verrekijker en keek ernaar. Ik zag niet veel bijzonders, enkel een rond wit licht met aan de twee kanten een grotere helderheid. Het ging weg als een lamp die je uitdraait. Het uur: ±21.30 u."
(Brief van Filip REKOMS aan SVL op 04/01/1984.)

<u>SVL EVALUATIE:</u> = ONVOLDOENDE GEGEVENS

Er is geen enkele reden om aan te nemen dat het hier niet om een conventioneel verschijnsel ging. Met de weinige details die werden waargenomen blijft alles mogelijk (satelliet,meteoriet...).

<u>SINT-TRUIDEN (Limburg) - 30/12/1983</u>

Dezelfde getuige van de vorige waarneming beschrijft in zijn brief ook nog een ander lichtverschijnsel: "Het was op 30 december 1983. Ik keek uit het venster en zag plots lichtstrepen in de lucht. Deze lichtstrepen hadden eenzelfde oorsprong, namelijk op de grond. De lichtstrepen waren juist zoeklichten voor vliegtuigen. Twee dagen later ben ik met een kompas op die plaats gaan kijken, maar zonder succes."

<u>SVL EVALUATIE:</u> = ONVOLDOENDE GEGEVENS

Mogelijks werd het effekt van de naar boven gerichte lichtstralen veroorzaakt door de koplampen van een auto. Wanneer een auto zich bijvoorbeeld achter een struik bevind dan wordt het licht van de koplampen door dit obstakel gedeeltelijk tegengehouden en gesplitst. Men ziet dan een waaier van lichtbundels die naar de lucht gericht zijn. Vooral op koude

(vervolg op p. 23)

BUITENLANDSE INFORMATIE

SAMENWERKING IN DE V.S.

Op 3 juli 1983 werd in Californië de "North American UFO Federation" (NAUFOF) opgericht. De voornaamste doelstellingen van dit belangrijk initiatief zijn:

1) Het verstevigen van de samenwerking tussen de verschillende Noord-Amerikaanse UFO-groeperingen, om zodoende de uitwisseling van waarnemingen en analyses te bevorderen. (De volgende organisaties zijn bij de NAUFOF aangesloten: MUFON, CUFOS, PSI, Northern Ohio UFO Group, Fund for UFO Research, Skynet en de Ohio UFO Investigators League.)

2) Het invoeren en standaardiseren van wetenschappelijk verantwoorde methodes voor het rapporteren en onderzoeken van UFO-meldingen, om te komen tot gestandaardiseerde waarnemingsformulieren en een uniform woordgebruik.

3) Het gebruiken van een computer voor het zorgvuldig klasseren van UFO-meldingen.

4) De samenstelling van een public-relations komitee dat de media en het publiek betrouwbare informatie moet verschaffen over nieuwe UFO-meldingen en over het UFO-onderzoek in het algemeen.

Het einddoel is te komen tot een meer geloofwaardige en wetenschappelijk aanvaardbare ufologie.

Ook Dr. J. Allen HYNEK is verbonden aan de NAUFOF. Hij vertegenwoordigt het Internationale Komitee voor UFO-Research of ICUR (zie ook onze bijdrage over het derde internationale BUFORA-congres in SVLT 2/8).

Fysicus Richard F. HAINES is direkteur van de NAUFOF. Hij is ondermeer werkzaam bij de NASA op het gebied van visuele perceptie, en is auteur van twee belangrijke UFO-boeken: "Observing UFOs" & "UFO Phenomena and the Behavioral Scientist". Dr. HAINES is tevens wetenschappelijk adviseur van CUFOS. In grote lijnen kan dit Noord-Amerikaanse initiatief vergeleken worden met het Franse FFU (Féderation Française d'Ufologie), dat op haar beurt een overkoepelend orgaan tracht te zijn voor de Franse groeperingen.

Het adres van de NAUFOF: 325 Langton Avenue, Los Altos, CALIFORNIE 94022. USA.

NOTA: In een brief van 29 mei 1983 informeert Dr. HAINES ons over zijn bijzondere interesse voor UFO-waarnemingen van piloten. Mocht één van onze lezers informatie bezitten over dit type waarnemingen uit België of Nederland, dan verzoeken wij hem of haar om met ons kontakt op te nemen. Wij zullen die informatie dan doorsturen naar Dr. HAINES.

GEPAN ONDERZOEKT LANDINGSPOREN

Volgens de beweringen van een 55-jarige Fransman zou er op 8 januari 1981 een loodkleurige UFO geland zijn op enkele ~~kilo~~meters van zijn woning in Trans-en-Provence, niet ver van Draguignan in het Zuid-Franse departement Var. De getuige, Renato NICOLAI, vertelt dat hij die donderdag rond 17.00 u wat metselwerk aan het doen was, toen er plots een rond voorwerp in de richting van zijn woning kwam gevlogen. Het landde zeer langzaam op zijn terras om kort daarna lichtjes te kantelen en met een ongelooflijke snelheid weer weg te vliegen. Daarbij maakte het voorwerp een zacht fluitend geluid en vloog het tussen twee hoge bomen, in dezelfde richting vanwaar het ook was komen aanvliegen. Het "tuig" bestond uit twee delen die gescheiden waren door een platte ring van ongeveer 15 cm. Het bovenste gedeelte was volledig rond en daardoor ook groter dan het onderste dat lichtjes afgeplat was. Onderaan was er een landingsstel zichtbaar dat geleek op vier omgekeerde emmers. De hoogte van het geheel werd geschat tussen 2 m en 2 m 50, de diameter was iets groter.

Onafhankelijk van een enquête die een medewerker van LDLN in 1981 verrichtte (1), heeft ook de GEPAN zich bijna drie jaar lang met deze zaak beziggehouden (2). Uit dit officiële onderzoek kwamen een aantal opmerkelijke resultaten naar voor, en men spreekt zelfs van "de eerste wetenschappelijke bewijzen die een verband aantonen tussen een UFO-melding en ongewone sporen op de grond".

Het gelande voorwerp had namelijk een hoefijzer-vormige indruk nagelaten van 2 m 50 in diameter. Er werden bodemmonsters genomen die onderzocht werden in zes gespecialiseerde laboratoria verbonden aan het CNES; het Franse nationale centrum voor ruimte-onderzoek. De conclusies van die analyses kunnen als volgt worden samengevat:

- Wat de grond zelf betreft kon worden aangetoond dat deze onder invloed van een aanzienlijk gewicht was samengedrukt. Het verschijnsel dat dit veroorzaakte moet over de grond ge-

(vervolg op p. 15)

SUMMARY OF THE SVL-JOURNAL N° 3/9
by Wim VAN UTRECHT & Ronny BLOMME

The "Studiegroep voor Vreemde Luchtverschijnselen" (SVL), translated in English as "Group for Study of Strange Aerial Phenomena", was founded in 1979. SVL is the sister-organization of GESAG (please consult the "UFO Encyclopedia" by Margaret SACHS, on p. 135) and its director is Wim VAN UTRECHT. SVL publishes a trimonthly journal in the Flemish language, called "SVL Tijdschrift" (SVLT) or in English: "SVL Journal".

In December 1982 we decided to add English summaries to the SVL-journal because we thought that certain articles might be of interest to English-speaking UFO-researchers (for example articles on UFO-research in France and accounts of CE-cases from Belgium and Holland).

The price of an annual subscription to "SVLT" amounts to 400,- BF for 4 issues.
If remitting by Giro then the account numer is 000-1194979-36 to be adressed to:
Wim van Utrecht, Oever 28, B-2000 ANTWERPEN. Belgium.

All correspondence should be send to the same address.

● THE APPARITIONS AT FATIMA (p. 3) — *Joaquim FERNANDES*

On p. 3 we present a Dutch translation of an article that appeared in various European UFO-journals. The reader has certainly noticed it in FSR (1), LDLN (2) or INFORESPACE (3). Therefore we will restrict ourselves to give some personal and critical comments on the conclusions expressed by Joaquim FERNANDES, author of the article.

The findings of Joaquim FERNANDES and Fina D'ARMADA seem impressive. Especially their discovery that all of the reported secondary effects are confined to a 70 m wide band, stresses the physical character of what happened at Fatima on October 13, 1917.

Nevertheless there is a lot of unfounded speculation in the text. For example the abundant references to the investigations carried out by James McCAMPBELL and Aimé MICHEL, two pioneers of UFO-research who based their conclusions on hundreds of often unverified and badly investigated UFO-reports. One can read more about the sloppy and uncareful working-methods used by McCAMPBELL and MICHEL in the article "OVNI-OVI: sur un certain état de la question" (UFO IFO: the state of things) written by Claude MAUGE and published in INFORESPACE n° 7 hors série. A similar misuse of UFO-data was made by physicist Jan HEERING -also referred to by FERNANDES- whose study on "solid light beams" from UFO's (published in FSR in 1977, and in UPIAR (4) in 1976) was also also based on a mixture of UFO- and IFO -cases. In a letter of August 19, 1981 Jan HEERING wrote to Wim VAN UTRECHT that: "a comperative analysis of reports (as I have usually done) is impossible in the present circumstances". Realising the impact of his mistake, the Dutch physicist has now abandoned ufology.

Finally, we can also reproach the Portugese researchers their rather hasty conclusion that the secondary effects and the descriptions given by the witnesses indicate an "Extra-terrestrial Intervention at Fatima", as the title of their book insinuates.

(1) FSR: Vol 28, No 6 - p. 9
Flying Saucer Review: West Malling, Maidstone, KENT ME19 6JZ. England.

(2) LDLN: N° 231-232 - p. 43
Lumières Dans La Nuit: 30250 SOMMIERES. France.

(3) INFORESPACE: n° 64 - p. 8
Journal of the "Société Belge d'Etude des Phénomènes Spatiaux"(SOBEPS):
Avenue Paul Janson 74, 1070 BRUXELLES. Belgium.

(4) UPIAR: Vol 2, No 1
UFO Phenomena International Annual Review: P.O.Box 11221, I-20110 MILANO. Italy
* UPIAR temporarely ceased publication in December 1983.

● THE APPARITIONS AT LOURDES AND THE PHENOMENON OF "EIDETIC IMAGERY" (p. 8) — *Dirk GONDRY*

This article was taken from PSI-FORUM, a new and reliable Flemish journal on parapsychology, edited by the "Werkgroep Parapsychologie Gent" - WPG (*).

In the article Dirk GONDRY, chief-editor of PSI-FORUM proposes an alternative psychological explanation for the experiences of Bernadette SOUBIROUS, the little girl that claimed to have spoken to the Virgin Mary on several occasions in 1858. The place of these events is the now very famous place of pilgrimage Lourdes, in the southern part of France.

Dirk GONDRY suggests that a psychological curiosity called "eidetic imagery" may well be responsible for these so-called "Marian apparitions". Eidetic imagery is the English term used for "imagery" which seems to be projected externally, rather than remaining only in the mind (°). It defines the capability of certain people (mostly youngsters between 9 and 15 years old) to visualize a memory (sometimes even years after the initial observation) so vivid and in such detail that this "after-image" is sometimes difficult to distinguish from a real person or object. Noteworthy is the fact that an eidetic subject can concentrate his/her eyes on certain details of the "projected image".

These remarkable psychological abilities were discovered in Germany in 1907 by V. URBANTSCHITSCH and studied by Erich Rudolf JAENSCH in the twenties. More recently they were examined in the USA by Ralph Norman HABER.

According to Dirk GONDRY it is well posible that Bernadette SOUBIROUS was an eidetic subject. She was 14 years old at the time of the apparitions which is a fabourable age for eidetic imagery. She also had a very catholic education which suggests that she probably had many opportunities to view illustrations of the Virgin Mary. Furthermore we know that the lady observed by Bernadette appeared in front of a rocky structure, thus providing an excellent background, which is desirable for a clear eidetic image. Also remember that nobody else could see the lady.

On the other hand one could object that Bernadette actually communicated with the apparition, but then some researchers also speak of "subjective acoustic imagery"...

Whether eidetic imagery can form an explanation for all "Marian and Angelic apparitions is of course very doubtful, but it certainly needs closer examination.
Is there a relation with UFO-experiences claimed by children ? Is the human mind capable of projecting UFO-like images ? Perhaps Hilary EVANS will throw more light on these questions, because he will touch on this subject in his next book The Entity Enigma, to appear in July of this year.

(*) PSI-FORUM: Introduction-issue (Vol 1, Spring 1983) on p. 26
Journal of the "Werkgroep Parapsychologie Gent": Kattenberg 71, 9000 GENT. Belgium.

(°) Quotation from a letter written by Hilary EVANS and sent to SVL on February 26, 1984, in reply to our request to know the exact English translation of the originally German term "Eidetischer Phänomene".

STRANGE PHENOMENA IN FLANDERS - part 2 (p. 12) *Jaques BONABOT*

This is the second part of a series of articles that give a chronological and fully detailed survey of the strange phenomena that were seen and/or heard above the Dutch speaking part of Belgium. In this second part Jacques BONABOT describes the events collected by GESAG, SVL and the former SPW, for the period of 1892 until 1918.

These events include a series of strange sounds mentioned by Charles FORT in Newlands and described by Mr. VAN DEN BROECK in Ciel et Terre, a journal edited by the Royal Observatory of Belgium. Both sources indicate that many independent witnesses in Belgium and England, heard strange detonations in the sky between 1892 and 1896. Jacques BONABOT suggests that these sounds can be associated with an earthquake that struck Belgium on September 2, 1896, and that had its epicentre in Calais (Northwest of France). The locations of these "detonations" are indicated on the map that we publish on p. 13.

Other events included in the survey are an apparition of the "Virgin Mary with child" observed by a 12 year old schoolboy at Pittem (West-Flanders) in 1908 and, strange as it may seem, a similar apparition that is said to have occured ten years later, in the summer of 1918, in the same small village. This time the witnesses were a married young couple.

PHOTOGRAPHIC EVIDENCE OF A PECULIAR LIGHT-PHENOMENA NEAR THE GROUND IN WEST-FRANCE (p. 17)

Gérard BENETEAU & Fernand LAGARDE

The original text of this report appeared in Lumières Dans La Nuit N° 229-230 (*). Before we give a short narration of the facts we feel obliged to apologize to our readers for the bad quality of our front-cover. On the other hand we are pleased to announce that forthcoming issues of SVLT will appear in a stronger presentation. We also wish to thank Mr. Raymond VEILLITH for his permission to reprint the photographs that accompany this report (see p. 19).

On February 6, 1982, at around 09.00 pm a young man coming from the village of Madeleine and driving towards La Baule, suddenly noticed a large orange-red light hovering at tree-top level. A few moments later the light disappeared behind some trees. The witness decided to park the the car and to go to the place where the phenomenon had descended. He took his camera -photography is one of his hobbies- and ran in the direction of the presumed landing-site. He knows the area well because he often comes there to angle in the adjacent ponds. After he had crossed a field he reached a gap in the bushes through which he saw a small ball of white light moving on (or close to) the ground of a field behind, less than 20 feet distant. He observed this display for several seconds and then started to photograph the scene. During this period two more balls of light appeared, and the trio was now moving in an erratic way but always remaining in the same position in the field. Approximately one minute went by and the now very nervous witness had just made his tenth photograph when he was startled by a sudden bright flash of a "very white" colour. At that moment he panicked and ran back to his car, started the engin, and drove home as fast as he could. (One can assume that the phenomenon continued its activities after the witness had run off.)

Analysing the data of this very interesting report, we feel, as Fernand LAGARDE does, that the witness has succeeded in photographing an unknown natural phenomenon that might be related to swampgas. After all the photographs show us lights that look more like multi-coloured flames rather than spheres, their colours being white, with tinges of orange-red and blue. Nevertheless we must bear in mind that the observation began with the apparition of a great orange-red light in the sky which descended towards the place where the witness encountered the smaller lights. The flash at the end of the sighting also remains unaccounted for. A thorough search of the site revealed no evidence that confirmed any possible explanation (such as traces of a fire, of a tractor, of a research-balloon, etc...). Under the ground the investigators found no remains of human or animal bodies whose decomposure might have been coupled with the production of inflammable gasses.

(*) Lumières Dans La Nuit - LDLN: 30250 SOMMIERES. France.

RECENT BELGIAN SIGHTINGS (p. 24)

Wim VAN UTRECHT

Since the publication of SVLT 2/8, three recent cases were reported to us.

In one case the attention of a young couple was drawn towards a soft roaring noise that seemed to come from outside their house. The male witness decided to go out and have a look. A few moments later his wife joined him. From the backyard they observed two lights moving slowly in an undulating manner and making a large curve around the house. The lights always remained in the same horizontal position. They were round, white-yellow in colour and their size was estimated at 3/4 the size of the moon. The distance between the objects was almost nil. The investigator feels that a helicopter is the most likely explanation. Date and place of the sighting: Halle (province of Antwerpen), between 07.30 pm and 07.45 pm on November 8, 1983. We add that 18 hours previous to the observation an earthquake shook the region of Liège, in the eastern part of Belgium.

Two other sightings were reported by a 14 year old student and were classified respectively as "insufficient data / probable satellite or meteor" and "insufficient data / probable searchlights or headlights of a car".

INTERNATIONAL INFORMATION (p. 25)

Wim VAN UTRECHT

The North American UFO Federation, Inc. - NAUFOF

See "FACT SHEET *Number 1*" on the following page.

GEPAN examines possible landing-traces

According to a 55 year old Frenchman, a lead-coloured UFO has landed a few meters from his home in Trans-en-Provence, not far from Draguignan, in the Southern French district of Var, on Thursday, January 8, 1981. The witness, Renato NICOLAI, said he was doing some masonry that day at 05.00 pm when suddenly a round object came flying in the direction of his house. It descended very slowly onto his terrace, then it tilted somewhat and flew away at an incredible speed. The object made a soft whistling sound and flew off between two high trees in the same direction where it came from. It consisted of two parts, separated by a flat ring of about 15 cm. The upper part was completely round, making it larger than the lower part, which was slightly flattened. Underneath it, "landing-gear" could be seen, resembling four inverted buckets. The total height was estimated to be between 2 m and 2 m 50; the diameter was slightly larger.

A contributor of LDLN investigated the case in 1981 (1). Independently, GEPAN also worked on the case for nearly three years (2). A number of remarkable conclusions resulted from their investigation. One even goes so far as to say that this constitues "the first scientific proof which shows a relation between a UFO-report and unusual traces on the ground", for the landed object left an impression resembling a horse-shoe, with a diameter of 2 m 50. Soil samples were taken and analysed in six specialized laboratories attached to the CNES; the French national centre for space research. The conlusions of these analyses can be summarized as follows:

- The soil was compressed due to a considerable weight. The phenomenon causing this must have scraped along the ground and at the same time heated it (to a maximum of 600°C). Some analyses even indicate residues, which could be the products of combustion.
- The biological analyses showed that there was a large difference in photosynthesis between plants close to the supposed landing-site and those further off. In most cases these differences could be shown graphically by logarithmic or bilogarithmic functions that show a relation between the effect (i.a. the loss of chlorophyl) and the distance from the centre of the landing-site.

GEPAN stresses that there are as yet no reasons to doubt the credibility of the witness.

(1) Investigation by Henri JULIEN in Lumières Dans La Nuit n° 207 (August/September 1981).

(2) The investigation of the "NICOLAI case" resulted in a Note Technique n° 16, a preliminary report presented by GEPAN to CNES on March 1, 1983.

* * *

➡ IN OUR NEXT ISSUE: A LIST OF BELGIAN UFO/IFO-REPORTS FOR THE PERIOD BETWEEN 1980 AND 1983.

For more details write to: SVL, Oever 28, B-2000 ANTWERPEN.
Belgium.

FACT SHEET Number 1

North American UFO Federation, Inc.

The field of serious UFO studies has received growing interest over the past 25 years by literally thousands of people in many nations. Significantly, there has been relatively little progress made in gaining a clear and accurate understanding of what the core identity of so-called *UFO Phenomenon* is. A major step has been taken recently to achieve this goal by working to bring about better cooperation, communication, and mutual support among serious investigators through the formation of the North American UFO Federation, Inc. (NAUFOF for short). The federation took form through efforts of a Steering Committee appointed in Toronto, Ontario on July 4, 1982. This group developed By Laws and elected a Board of Directors prior to their first official meeting in Pasadena, California on July 3, 1983. NAUFOF is legally incorporated in the State of Delaware as of September 30, 1983. Representing geographically diversified UFO groups, the following people were elected to the NAUFOF Board of Directors: Mrs. Ann Druffel (representing Skynet in the greater Los Angeles area), Peter Mazzola (director of the Scientific Bureau of Investigation with headquarters in New York), Charles J. Wilhelm (director of the Ohio UFO Investigators League), Walter H. Andrus, Jr. (director of the Mutual UFO Network with headquarters in Seguin, Texas), Richard H. Hall (representing the Fund for UFO Research in Maryland), Rick R. Hilberg (director of the Northern Ohio UFO Group), J. Allen Hynek (Director of the Center for UFO Studies, Evanston, Illinois), Henry H. McKay (Canada), and Richard F. Haines (Los Altos, California). The original Steering Committee was chaired by John F. Schuessler of Houston, Texas.

Officers elected in Pasadena were: Ann Druffel (Treasurer), Peter Mazzola (Secretary), Henry McKay (Deputy Director), and Dr. Richard F. Haines (Director).

The North American UFO Federation, Inc. has as its basic objectives: (a) working toward greater mutual cooperation and support in conducting field investigations, information gathering, analysis, and developing a rapid investigative response capability. (b) developing and urging the use of standardized reporting forms, investigative procedures, and equipment so as to improve the reliability of the UFO data that is available for analysis. (c) acting as a source of accurate and up-to-date information on the subject of unidentified aerial phenomena for those who desire such information, (d) working toward the establishment of a computerized data-base that will support affiliate member research, and (e) establishing an effective public relations committee in order to provide the general public with credible, up-to-date information on current UFO activity, prepare educational materials, and respond to unfavorable or biased news coverage as quickly and as accurately as possible. In addition, a speaker's bureau will be established to assist interested outside parties who desire local spokesmen on the subject of UFOs. Other objectives may be forthcoming as other needs become identified.

While still in its infancy, the North American UFO Federation, Inc. has an impressive list of charter member groups. While the challenge before the federation is very great, its directors realize that it will require the support of a great many people. If you are seriously interested in the subject of *Unidentified Flying Objects and closely related phenomena* and wish to apply for membership or just to learn more about NAUFOF please write to:

Peter Mazzola, Secretary-NAUFOF, P. O. Box 193, Staten Island, New York 10312 Prepared: October 1983